

ABONAMENTUL
 Pe un an . 28 Cor.
 Pe un sem. . 14 "
 Pe o lună . 2.40 "
 Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.
 Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA și ADMINISTRATIA:
 Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
 se primesc la administrație. Multămite publice și Loc deschis costă fiecare șir 20 fileri.
 Manuscripte nu să inapoiază.

Ce e „Tribuna“ zilelor noastre?

De Octavian Goga.

IV.

Tabu.

Dacă s'ar scula acum din groapă legenda- rului căpitan Cook și într'o nouă călătorie de explorație s'ar opri pe aceste plaiuri înstrăi- nate, — ce bun serviciu ne-ar face! Iscusit, cum a fost ursit din botez, minunatul călător ne-ar învăța repede limba și ne-ar înțelege degrabă pasurile vieții. Firește, că din cele dintâi zile ar trimite abonamentul la „Românul“ și-ar ceti pe nerăsuflăte obiectiva operă lămuritoare dela Brașov. Văzând în aceste tipare epitetetele cari ni-se aruncă, pentru cele câteva accente răslețe de critică la adresa comitetului național și-a unor persoane scoase la suprafață de frământarea noastră politică, înțelegând răsvrătirea cu care suntem răstigniți în numele „disciplinei de partid“ și al „solidarității naționale“, — Englezul ar rămânea că- leva clipe dus pe gânduri, trăgând rotofoale de turn din pipa lui de lemn. În curând însă s'ar însenina fața și, lovindu-se cu palma peste frunte, cum avea obiceiul de câte ori făcea o nouă descoperire, ne-ar bate pe umăr: *By love!* stați băeți, eu am mai întâlnit un- dea în pribegiile mele această intoleranță, care nu iartă, undeva tare departe în orientul miraculos, la o cale bunicică de ecuator, în insulele polynesice; decât acolo nu se cheamă „disciplină de partid“ nici „solidaritate națio- nală“, acolo i-au dat un nume mai simplu și mai sugestiv, îi zice: **tabu**“.

Porbindu-se la vorbă inepuisabilul povesti- tor, ne-ar face o întreagă conferință despre dezvoltarea preceptelor morale la popoarele primitive. Ne-ar arăta că cu cât purcedem mai jos pe treapta evoluției culturale, cu atât mai multe și mai riguroase sunt opreliștile, cari stingenesc libertatea de mișcare și acțiune a individului în societate. Astfel ne-ar face să înțelegem de grabă și această manifestare din cele mai rudimentare a principiului de suveranitate sacrosanctă, care în Polynesia e cunoscut sub numele **tabu** și care nu se știe cu siguranță dacă astăzi în zilele radiului mai există.

Tabu se cheamă „opreliștea obicinuită în Africa și Polynesia, de a se pronunța numele demnitarului“¹⁾ Această opreliște se poate vedea de la nevoie asupra ori căruia lucru. „Lu- turile pe cari s'a pus **Tabu** sunt sfinte și nu se pot atinge; preoții ori alte persoane sus- puse, tabuesc după pofta lor orice lucru, pe care vor să-l facă nefolositor pe seama altora“²⁾ Firește, că de favorurile acestei legi se îm- pantășesc în prima linie șefii triburilor și după dânsii, în măsura puterii și bogăției, celelalte șefuri de dignitari. În Polynesia se împart aceste legi după rang. „Principele în calitate de persoană sfântă e **tabu**. A te atinge de dânsul e păcat. A te apropia de capul lui, a te plimba măcar într'un etaj deasupra lui, e păcat. În acest chip opreliștile numite **Tabu** au venit în favorul fruntașilor și bogăților pen-

tru a le ridica puterea, un fel de privilegiu“¹⁾. Se înțelege, că norme, care de care mai crude, asigurau dănuirea acestor legi. „In Polyne- sia era respectarea lor strict impusă și orice călcare era pedepsită cu moartea, în afară de cazul când făptuitorul avea prieteni foarte pu- ternici, cari erau preoți sau fruntași“²⁾.

Nu trebuie să mai spunem, că prin astfel de îngrădiri orice evoluție socială era înăbu- șită și că aceste seminții, cufundându-se cu vremea într'o resemnare fatalistă, erau atinse de somnolență și inactivitate. Acest **tabu** era negațiunea ori-cărui spirit de inițiativă, prin dânsul se striveau în germene ori-ce criterii ale unei concepții critice, fără de care mer- gerea înainte nu se poate închipui. Societatea tânjitoare era condamnată deci la o stagnare în care spiritul public nu mai mișca nici o undă, ca o apă moartă, fiindcă „influența ace- stui **tabu** e totdeauna mecanică“³⁾.

Și-acum, iubite cetitor, să ne luăm rămas bun dela căpitanul James Cook închis sub glie sub un petec de pământ din insula Owhaii, să părăsim atmosfera ferbinte a triburilor pol- ynesice și să ne întoarcem acasă în țara noastră și-a căciulilor de oaie. **Tabu, tabu!** Nu știu, dacă acolo în umbra desigurilor de agave, te mai ții încă lege nenorocită, dacă nu te-au prăbușit și pe tine vaporii și electri- citatea în cripta adâncă a atâtor prejudecăți sociale și credințe deșerte. Atâta știu, că aici la noi te întâlnesc pe toate cărările. Opreliștea de-a spune adevărul întreg asupra situa- ției în care ne găsim, porunca implacabilă de-a nu cuprinde în raza cercetării anumite persoane și lucruri, tendința feroce de-a încă- tușa libertatea de gândire, menajarea ipocrită a atâtor cuvioase minciuni tradiționale, — nu simțiți cum ne leagă mintea și ochii de-atâta vreme?

Tabu, tabu! Ce nu-i **tabu** la noi? Ne mai vorbind de multiplul și variatul **tabu** al pro- curorilor unguri, ce nu-i **tabu** în lărga noastră familie de trei milioane? De câte ori nu simți îndemnul s'o rupi cu mângăierea dulceagă a unor convenții mălăiețe, să spui adevărul în fața nenumăratelor poticniri ale minții și ale bunului simț, câte îți răsar în cale. Te oprește însă inevitabilul **tabu**. Astfel e **tabu** să spui, că cutare avocat, care în fața unei adunări de țărani varsă lacrimi făcând ne puritanul Dan- ton, în zilele de săptămână e tovarăș de „ca- labrias“ și de sentimente cu solgăbirăul un- gur. Să te păzească Dzeu: fruntașii sânt **tabu**. **Tabu** e și discursul cutărui domn din consistor și teatrul de diletanți din Hundrubechiu și

¹⁾ V. Wundt: *Völkerpsychologie* IV. p. 396. „In Polyne- sien sind die Tabugebote nach Rang abgestuft. Der Häupt- ling ist als heilige Person **tabu**. Ihn zu berühren ist Frevel. Seinem Kopf zu nahe zu kommen, ja nur in dem Stockwerk über seinem Haupte zu gehen, war verpönt. Auf diese Weise kamen die Tabugebote den Vornehmen und Reichen zustatten, um ihre Macht zu er- höhen, ein Privilegium“...

²⁾ V. Dr. Eduard Westermarck: *Entwicklung der Moral- begriffe*. I. p. 168. „In Polynesien wurde nach Ellis die Innehaltung der Verbote und Gebote des **Tabu** streng erzwungen und jede Uebertretung mit dem Tode bestraft, ausser wenn der Täter sehr mächtige Freunde hatte, die entweder Priester oder Häuptlinge waren“.

³⁾ V. Westermarck: *Entwicklung der Moralbegriffe*: I. p. 200.

concertul reuniunii de muzică și gămile și purceii emigrați cu de-a sila din ograda învă- țătorilor drept plocon la bucătăria cutărei doamne protopopese și pupăturile vre-unui archiereu cu Tisza, — toate sânt **tabu**. Și tu, dacă te atingi de vre-una din aceste opreliști, ești pedepsit aspru, nenorocit călcător de legi...

De-o vreme încoace încalte s'a intro- dus și în politică această îngrădire. Aici marele, sacrosanctul **Tabu** e comitetul națio- nal. Te-a împins nenorocul să spui trei vorbe oarzene asupra unei atitudin, care și-s'a pă- rut nejustificată, ai avut un trecător zîmbet problematic în fața discursului șters ori ne- muncit al cutărui deputat de-al nostru, ai cri- ticat slăbiciunile evidente dela înlăturarea că- rora depinde însăș dezvoltarea normală a si- tuației, — ei bine, vei fi desuițat în numele nemilosului **tabu** al „disciplinei de partid“ și al preținsei „solidarității naționale“. Pe această dogmă e întemeiată întreagă revolta uno- a dintre fruntașii noștri împotriva ziarului „Tri- buna“ care a avut de astădată imprudența să se abată din ogașa învechită. Tot pe această gamă se brodează și acuzațiile de „tradare“ ale broșurii dela Brașov. Solidaritatea pretinde să amutească toate accentele de critică, pen- truca astfel solidarii în binefăcătorul mutism să mergem cu pași gigantici înainte.

Ei, nu! Așa ne nămolim, iubiților șefi! Deschideți largi porțile justei aprecieri, dacă vreți să nu ne înecă atmosfera asta prea în- cărcată de fumul de tămâie al sterpelor și du- ioaselor măguliri reciproce. Dați-vă seama, că solidaritatea națională și disciplina de partid nu pot fi știrbite decât de-o propagandă care neagă tezele fundamentale ale partidului. Câtă vreme se judecă fapte și persoane, tocmai în cadrele acestor credințe, nimeni nu are drep- tul să tragă la îndoială cinstea politică a de- aproapei. Cel mult se poate supăra pe dânsul, poate să nu-i mai scoată pălăria, ori chiar să-l cheme la duel, cu sabia, cu pistoalele, cum îi vine mai bine la socoteală, dar să nu țipe „tradare națională“, că se face de rîs. E un lucru elementar, că faptele publice ale unui om sânt a se judeca tocmai de tribunalul opi- niei publice. Cei cari săvârșesc acest lucru ingrăt și dificil sânt în viața modernă publi- cității. Desfăcute de această atribuțiune pe cât de legitimă, pe atât de elementară, ziarele nu mai sânt mijloace de educație națională și ori degenerază în simple întreprinderi comer- ciale, ori, în cel mai bun caz, aduc un ino- cent serviciu informativ.

În loc de blesteme și de vorbe mari, al căror înțeles îl tociți degeaba, mai bine slă- biți-o cu acest sufocant **tabu**, ce pune stavilă unui cinstit criticism pe care astăzi îl înlo- cuiește bombasticul retorism ipocrit. Numai în acest chip veți salva adevărata solidaritate națională, care nu poate avea decât un sin- gur razim: adevărul întreg.

În această ordine de idei, deci, trebuie cinsti- tit ziarul „Tribuna“, care cu atâta trudă și nobilă îndărătnicie „apără cu orice jertfe li- bertatea cuvântului“, — cum spunea atât de frumos deunăzi amicul meu Alexandru Vaida.

Că sunt mulți, cari nu se pot împăca încă cu tendința de a schimba o seamă de dogme învechite, e prea firesc. Sunt anume făpturi, cari în plină lumină se simt desagregabil, și sunt anume fapte ale căror proporții, reduse la realitate de o judecată sinceră, pierd binișor din importanța ce li-se atribuie de altfel. E explicabilă deci pe ici pe colo revolta, după cum se pot înțelege și tresăririle unor bătrânețe ruginite împotriva inovațiilor cari trec peste orizontul aprecierii lor. Cu oare-care bunăvoință iertătoare putem scuza chiar și desorientarea cutărui politician din țară, care, confundând noțiunea „solidarității naționale“ cu implacabilul tabu al unora din fruntașii noștri, cade de acord cu cei cari strigă „disciplină de partid“ și povățuit de o adorabilă naïvitate dă crezământ tuturor bazaconiilor răspândite de oameni interesați. Cum zic, le înțelegem toate astea, fiindcă, slavă domnului, cunoaștem atât de bine și tipul gloriosului fruntaș refractar față de critica obiectivă și pe înăcritul moșneag cununat pe vecie cu *u* scurt și pe simpaticul domn dela București, împiegat clasa a doua, ale cărui rapide soluții politice se concentrează când în propunerea de a trece dorobanții Carpații, când în sfatul de a ne împăca cu Ungurii... Le știm toate astea și pe lângă cuvenitele emoții le înghițim cu resemnare...

Dar nu înțelegem pe maestrul nostru Caragiale, când într'un articol recent devine apărătorul aceluia, cari confundă pielea lor proprie cu „solidaritatea națională“ și când ne strigă nouă tabu de câte ori aducem vorba „cătus de pușcă de prestigiu comitetului“... Nu înțelegem și dragostea nețărmată, ce vom păstra totdeauna marelui nostru scriitor, — ori cât de des ne-ar trage de urechi, — dragostea aceasta ne îndeamnă să-i mărturisim, că de astădată îl găsim în contradicție cu una din cele mai înalte însușiri ale nemuritoare sale opere literare. Ce e Caragiale în literele românești, dacă nu strălucitorul analist al multelor noastre neajunsuri, spiritul îndrăzneț, adeseori crud, care și-a împletit nemurirea din greșurile deapropelului? Acești ochi, neasemănat de limpezi, au pătruns în toate ungherele structurii noastre sociale, căci pentru ei n'a existat niciodată tabu. De aceea, în orice pagină ce ne-a dat, noi găsim moartea unui tabu. Și să mulțumim lui Dumnezeu, că-i așa. Altfel n'ar fi fost immortalizat nici Conul Leonida, nici Cațavencu, „avocat, prezident fundator al societății enciclopedice-cooperative „Aurora economică română“, — nici pururea

viul Zaharia Trahanache „prezidentul comitetului permanent, comitetului electoral“, — nici Tache Fariuridi „avocat, membru al acestor comitete și comiții“... nici atâtea și atâtea figuri simpatice, ca de pildă compatriotul nostru Marius Chicoș Rostoganu. Toți ar fi rămas acolo în umbra „comitetelor permanente“ fără a fi scoși pe arenă, ca să ridă țara de ei și să tragă învățătură... Cu toată supărarea de pe vremuri a onorabililor, lumea românească a răsplătit cu laurii nemuririi pe îndrăznețul iconoclast și noi vom găsi în paginile maestrului tot atâtea prilejuri de îndrumare...

Și-acum deodată din bun senin, când cu treizeci de ani mai târziu, așa greoi cum suntem noi, nepoții lui Rostoganu, ne apucăm să zugrăvim cu timiditate conturile vre-unuia dintre Cațavencii și Trahanachii dela noi. Dvoastră ne porunciți tabu și-i luați sub aripile ocrotitoare, opunând sborului liber al gândirii, în numele căruia ați bătut la porțile eternității, principiul obedienței mute? Să fie acesta un sentiment de pocăire tardivă, sau poate vă inspiră credința, că lumea asta a noastră e impecabilă și „comitetele“ noastre de ordin diferit n'au nici în clin nici în mănecă cu logica lui nenea Trahanache? În acest caz din urmă, noi nu Vă putem da alt răspuns, decât rugămintea cea mai ferbinte, de a schimba Berlinul cu Aradul sau Sibiiul nostru, de-a Vă sălășlui aici între noi două luni de zile, pe urma cărora lumea românească s'ar alege cu o nouă perioadă de înflorire literară a maestrului reîntegrat între tipurile lui...

Impliniți-ne, nene lancule, această dorință și coboriți la noi. Vă așteptăm cu casa și cu inima deschisă, Vă așteptăm cu flori și cu glume, cu cântecele noastre ardelenesti și cu adorabila noastră sintaxă! Veniți! Până atunci, însă, Vă rugăm în numele operelor complete ale marelui Caragiale, să nu ne mai strigați tabu și să nu ne mai osândiți, dacă ne dăm cu Stan, nu cu Bran. E destulă pacoste pe capul nostru lapidarea de care ne împărtaşim aici acasă, căci zău, nu e o plăcere deosebită, ca pentru fiecare rînd unde ai zugrăvit un neajuns social, să întâlnești zi de zi un domn burzuluiit, care să se uite urît când te vede și să murmure în barbă: la mine s'a gândit mizerabilul ăsta când a scris despre măgarii, cari pășteau pe Vezuv... Suntem pedepsiți îndeajuns așa fel, fiindcă îmi închipuiesc, că nici Dvoastră n'ați avea o surpriză din cele mai plăcute, când, trecând pe podul Mogoșoaiei, v'ar tăia calea un domn care iese dela „Cosman“, un domn cu joben, un domn necunos-

cut și ținos: — De ce mi-ați insultat soția în schița „Mici economii“ din „Momente“? Degeaba, vă faceți — nu știu eu? — pe mine m'ați vizat în personajul lăncu Verigopol!... N'ar fi nici o plăcere, nu-i așa, maestre?

În istoria literaturii e un fenomen, cu care ne întâlnim des, ca marile personalități, în ajunul bătrâneții să-și renege trecutul lor literar. Astfel a făcut Gogol, avântatul apărător al ideilor liberale, care în apusul vieții a devenit un bogoslov reacționar aruncându-și în foc romanul „Sutlețe moarte“. Astfel Tolstoi și câți alții... Să nu fie ispitit cetitorul, care cu drept cuvânt pune numele lui Caragiale alături de marii gânditori ai omenirii, să nu fie ispitit de aceste atitudini și să-i atribuie asemenea slăbiciuni ale bătrâneții...

Ar greși cumplit, fiindcă meșterul nostru e și azi în multe mai tânăr decât noi. În orice caz este atât de tânăr, ca să nu apuce praștia și să ne lovească pe noi, băiețandri nevrednici, cari cu o singură însușire ne putem lăuda stăruința îndărătnică de-a călca în urmele învățătorului...

Preot român agitator. Din Sătmărim primim știrea, că preotul român gr. cat. *Petru Ciordașiu*, a fost pus sub acuză de procuratura din Sătmărim, pentru agitație. Până acum nu știm, care este păcatul nou-lui agitator.

Nu-l prost!... Un binevoitor „privitor“, va cu totul anonim, ne consacră o coloană de oarecare conciliantă în ziarul autorizat. Coloana d-sale, după tonul poruncitor, samănă a notă oficială a comitetului. După-ce ne arată mai întâi oare-care îngăduință, spunând că în dosul diverselor noastre constatări nu se poate ceti altceva decât „muncă de discreditare a comitetului“, se întreabă cu toată gravitatea:

„Este „Tribuna“ ziar al partidului național și având controlul întreg al comitetului. Iar dacă „Tribuna“ renunță să o facă, ea trebuie să piară...“

Mai întâi, că, pe cum se știe, nu e prost acela, care ar mânca șapte pâni, ci acela care le dă! Și mai urmă, dacă „Tribuna“ servește partidul, nu urmas de-aci că acei membrii ai partidului, cari au interesat „Tribuna“ și cari o conduc astăzi, ar trebui numai decât să o aducă plocon comitetului! Și zău, noi nu tem face nici din motivul, pentru-că acum cunoaștem mania, istorică aproape, a comitetului de a distruge singur toate gazetele oficiale. Vechea „Tribuna“ distrus-o comitetul. Fericită „Lupta“ s'a discom-

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

Cele trei năluci*).

Amurguri, toamne. patimi îngropate
Pe gândul trist cu noaptea s'a lăsat
Și 'n haine lungi năluci într'aripate
Trec prin oglinzi și 'n geamuri par'că bat.

Una eșind din colțu-i de 'ntuneric
Cu glasul ei de umbră cuvânta:
— Nu mă cunoști, sunt visul tău himeric
| Ce m'ai uitat? Am fost nădejdea ta!

O alta blând s'apropie de mine
Pe când coboară 'n sufletu-mi căința,
A fulgerat! In zări văd doar ruine...
— Te recunosc, nălucă, ești credința!

Și cea din urmă, albă ca o moartă
Plecând din prag s'a 'ntors... par'că zâmbea
Sunt singur. Plouă Vântul geme'n poartă.
— Nălucă-ai fost și tu iubirea mea!

*) Din volumul care va apărea în curând.

Amor de iarnă.

Malenei.

In trandafirul desfrunzit
O roză palid a 'nflorit;
E cea din urmă și e poate
Cea mai suavă dintre toate.

O simți că n'are să rămâie
Pe ramu-i prinsă zile 'ntregi.
Octomvre-i rece și-o mângâie
Cu raze stinse și pribegi.

S'ar scutura la cea mai mică
Din adierele de vânt;
Când o privesc par'că mi-e frică
Să-și ningă floarea pe pământ.

Melancolia bieteii roze
Adesa inima-mi sfâșie;
Copilă n'o privi. Sărmana
E chiar iubirea mea târzie!

Cincinat Pavelescu.

Primăvară.

— Foiță originală a „Tribunii“ —

De Alexandru Ciura.

IV.

Strecoră iarăș libretul în buzunar, știind că acum averea la adăpost. Munca lui, meșterului, trată acum pe o pagină a libretului. Nu trebuia să poarte teamă de nimeni, nu avea să-și încuie ușa, de câte ori deschide lada ferecată... Lada o poate lăsa acum capacul deschis, ziua-noaptea. Bucăria lăsa lădă hârtie care cuprindea comoara, putea să cunsă cu ușurință, ori-unde! În ladă, în lap, sub pernă,— și trăește liniștit și fără un gând.

După masă, simția cum pleoapele apleacă peste ochi, grele ca de plumb. Servitorul amețitor al salcâmlor în floare, prea puternic.

Își amintia de mutra ciudată a servitorului când a dat față cu ea.

— Domnul a uitat lada descuiată...

— Da știu...

— Am chemat și pe slujnica din vecinătate, vadă și ea câți bani sânt; nu, pe urmă, nu știu eu de vină...

— Bine, bine, du-te!

Servitorul nu mai zise nimic. Ci odată cu sticliri de oțel, îl străfulgerară într-o clipă întrebându-l „Unde-s banii?“

neglijențele comitetului și prin tovarășia lui Bi-
Cine ne poate garanta, că, având în vedere prac-
asta gazetioasă a unor membri ai comitetului,
avea și ziarul nostru aceeași soartă nenorocită,
am asculta de frumoasa invitare! ?
Comitetul are »Românul»; are pe Goldiș,
Multumim! Comitetul are »Românul»; are pe Goldiș,
Vaida și are destule puteri, adunate, ca să se ocupe
autorizatul», până ce-l vor da gata și pe acesta.
»Românul» le urează succes în aceasta privință, dar îl
găsi pe dl »privitor» cu ochelari negri, că »Tri-
nu-i va face gustul să piară, până când s'o fi
datoria sa multilaterală și până nu va duce
săndă cauzele largi, cărora s'a consacrat de patru-
zeci ani încoace.

„Românul” despre discursul lui
Legesku. Iată ce scrie autorizatul dlui
Legesku despre discursul trădătorului:

„Iosif Siegescu guvernamental: Urgitează o
științifică mai strînsă a Ungariei cu stră-

Punct. Nici mai mult nici mai puțin. De
au trecut trei zile și autorizatul nu
mai revenit. Mă rog, se putea? Doar
presingentul director, a beut »Bruderschaft»
amicul său întru...? în ori ce caz nu
pute fi vorba aici de trădare.

Doi alegeri cu aclamație. Eri au fost a-
de deputat în Pojon și Szucsány. La Pojon
de declarat ales, Dr. Tauscher, iar la Szu-
Dr. M. Láng, amândoi guvernamentali și
doi cu aclamație.

Usque ad beneplacitum. Distinsul nostru ma-
A. C. Popoviciu ne amenință din nou cu ar-
în numărul 110 al autorizatului d-sa își pu-
o nouă belimbroidă spre veselia noastră. Dl
Popoviciu nu face însă altceva în articolul acesta, de-
reproduce coloane întregi din broșura dlui Vaida.
de vre-o câteva cuvinte dela d-sa și reproduce cu
uita. Mă rog, acum poate scrie cine vrea arti-
de împotriva noastră. Reproduce diu broșura dlui
și ne-a dat gata. Este extrem de simpatică
și inteligentă comoditate. Înainte, deci domnilor,
ad beneplacitum, cum ar zice, pe latinește, sa-
nostru amic.

Vacanțele Camerii. De Rusalile catolice cor-
legiuitoare primesc vacanțe de patru zile.
în urmă ședință înainte de sărbători e azi,
cea dintăiu după sărbători se va ținea Mier-

era atîta ahtiare în aceea privire de fiară
cîndă, încât el se cutremură de spaimă.
unde împrumutase ființa aceasta slugar-
și blîndă căutătura aceea de hienă ce
cîmă în pămînt după stărvuiri? Ce fire săl-
că doarme în fundul sutletului nostru, de
ese la iveală decât la zguduiri mai mari?
ceva din instinctele străbunilor, cari trăiau
peșteri, în luptă neîntreruptă cu fiarele co-
Civilizația ne-a dat puțin lustru, ne-a
mit instinctele de sălbătăcire, dar nu le-a
cit — și ele își înalță capul, de câte ori
val de emoție puternică pătrunde până în
lacuri...

clipa vceea, dacă servitoarea ar fi îndrăz-
să spună o vorbă, ar fi sărit la ea și ar fi
uit-o.

ceie ușa și se întinse pe canapea, punân-
și libretul sub căpătâi.
și se liniști încetul cu încetul. Înțelegea
cîntătura ciudată a servitoarei; va fi
și ceva răutate în ea, dar la urma urmei
natural să rămână mirată și să-și dea
ma, că el ascunsese banii undeva. Oricît
mult s'ar fi păzit el, servitoarea nu se pu-
să n'aibă cunoștință de bogăția ce o
ea în ladă. Nu va fi știut, de sigur, că
are el acolo, dar știa, fără îndoială, că
și sînt.

Și acum de-odată — nimic!
im, nu va crede. Va scotoci pretutindeni,
răsturna odaia și, odată când el va dormi
spit, ea va pune mîna pe libret și va fugi
lume. Ori poate să-l peardă singur, și-l
cine știe cine?

Dela Academia Română.

Discursul de recepție al d-lui N. Iorga. —
Adevărata concepție în istorie.

București, 30 Maiu.

În ședința de azi a Academiei Ro-
mâne, d. N. Iorga și-a rostit, în fața
membrilor înaltei instituțiuni de cul-
tură și știință și a unui public neobiș-
nuit de numărös, — compus din intelec-
tualii, — discursul său de recepție. A
vorbit, în legătură cu activitatea ră-
posatului G. G. Tocilescu, despre con-
cepția nouă, de care trebuie să fie
condus istoricul de azi.

O instituțiune ca Academia, a zis
d. Iorga, are menirea de a se interesa
de tot ce poate contribui la progre-
sul științei în genere. Ca instituțiune
națională, ea are datoria de a se in-
teresa în primul rînd de progresul
științei și culturii românești și a con-
tribui la cunoașterea noastră, a sufle-
tului nostru și a manifestărilor lui în
diferite opere.

Aceste manifestări ale sufletului no-
stru au îmbrăcat în decursul timpuri-
lor diferite forme, grație influenței
școalelor, dela cari și-au primit învâ-
țării noștri îndemnurile lor. În toate
ramurile de știință se observă aceasta.
Așa și în istorie.

Până acum de curînd în istorie era
atot puternică școala romantică, al
cărei principal reprezentant la Români
a fost Hajdău, pe care l-a urmat To-
cilescu. Principiile acestei școale erau:
O exagerare fără de margini a cali-
tăților bune ale eroilor. Aceștia erau
reprezențați ca niște ființe supra-umane,
desbrăcate de ori ce patimi sau gre-
șeli omenești. Pare că ei n'ar fi făcut
parte dintr'un neam, și pare că neam-
ul din care făceau parte n'ar fi con-
tribuit cu nimica la faptele mari ale
acelor eroi. Luptătorii modești și fără
de nume erau ignorați cu totul. Isto-

ricul romantic nu avea în vedere de-
cît pe cel ce triumfa, ca și când mer-
itul ar fi fost numai al lui. Exemplu
avem în „Ioan Vodă cel cumplit” al
lui Hajdău.

Spre a-și dovedi calitățile lor de sa-
vanți, istoricii romantici nu căutau
să pătrundă sfîrșitul de care au fost
determinate anumite fapte, legătura
dintre ele și altele similare la alte
neamuri, ci se mărgineau la o sumă
de citații, pentru fiecare afirmațiune a
„istoriei” lor, care în realitate nu era
decît o biografie a cutărui erou, sau
o înșirare seacă de date. Critica, pe
care o făceau faptelor istorice, se
mărginea de asemenea la fixarea da-
tului istoric, a locului unde s'a petre-
cut faptul, ceea ce nu mai poate fi
admis de istoricul modern.

După noua concepție, toate aceste
preompări cad. Eroii nu mai au ei
rolul principal în istorie. Nu mai sînt
zei fără de păcate și greșeli. Rolul
principal îl are poporul, oastea ano-
nimilor, cari sufer și nădăduesc și
luptă și îndură toate greutățile. Eroii,
adecă conducătorii nu sînt decît niște
produse ale puterii de viață, ale pu-
terii ascunse ale popoarelor. Ei n'au
făcut nimica prin ei și dela ei, ci prin
popor, mînați de puterea nevăzută
care rezidă în popor. Ca oameni, au
fost supuși greșalelor inerente firei
omenești. Faptele mari nu se dato-
sesc numai lor, ci masei din mijlocul
căreia au eșit, cu ajutorul căreia s'au
ridicat.

Istoria noastră națională nu poate
fi deci istoria vieții marilor personali-
tăți, ci analiza ideilor de cari poporul
romănesc a fost călăuzit în decursul
veacurilor. Cari au fost acele idei, dela
cine le-au primit sau moștenit, întru
cât au influențat, sau au fost influențate
de ideile cari au stăpînit popoarele
vecine cu noi, la ce fapte ne-au de-

Sări ca mușcat de șarpe.
Ce prostie făcuse? Cum își putuse el con-
centra toată averea într'o filă, o bucată de
hârtie, pe care o poți pierde și ți-o poate
fura ori-cine!

Cobori scările în goană nebună, trecu pe
uliți ca un smintit, fără a privi la trecători, și
se opri gătînd în antișambra băncii.

Aci se reculese.

Se simția mai la adăpost, știindu-se în apro-
pierea banilor pentru cari muncise o viață
întregă... Erau copiii lui recunoscători, cari
aveau să-i înveselească bătrînețele și clipele
grele ale morții ce plutea undeva pe aproape,
în preajmă-i, ca un vultur uriaș cu aripile
întinse.

Cînd dete față cu directorul, fi veni o idee:
— Domnule director, să vă spun ce mi-s'a
întîmplat: am pierdut libretul.

Directorul îl liniști.

— N'are a face; paralele nu le poți ridica
decît d-ta singur. Libretul e doar vinculat.

El resuflă mai ușurat.

— Și în caz că mor?

— Banii vor trece conform dispoziției d-tale
testamentare. Poți să ne transpui și testamen-
tul, dacă vrei.

Acum se simția pe deplin liniștit: Nu va
putea nimeni să s'atingă de comoara lui și el
va stăpîni-o și va face cu ea ce va vrea și
din fundul gropii.

Se reîntoarse acasă liniștit, schimbă câteva
vorbe cu servitoarea, care îl privea cu ochi
mirați și neîncrezători, dându-i a înțelege, că

a depus niște parale la bancă și că îi va lăsa
și ei ceva să aibă cu ce trăi, după moartea
lui.

Bătrîna îngălbini, și se porni pe un plîns
cu sughituri:

— Cum vorbește domnu de moarte, ferească
Dumnezeu să moară domnu înaintea mea!

O privi mișcat, gîndindu-se cu mirare la
sticlirea stranie ce licăria înainte cu o oră,
în ochii acestei bătrîne neputincioase.

Trecu în camera lui, luă o filă albă de hârtie
și scrisese cu litere mari: *testament*.

Sublinie cuvîntul, apoi rămase puțin pe gân-
duri. I-se părea, că literele se mișcă dela lo-
cul lor, că trec în sunete și auzia propriul lui
glas, exclamînd ca dintr'o distanță enormă
cuvîntul, silabizându-l. Nu era o închipuire
numai. Scrisoarea aceasta nu va fi cetită de
nimeni decît după moartea lui — și cuvintele
vor resuna atunci ca venite din depărtări
imense, din fundul gropii, din lumea întunere-
cului și a morții!

El nu va muri!

Glasul lui va fi ascultat și din groapă și
lumea va vesti cu dragoste numele lui; ga-
zetele îl vor ridica în slavă...

Un zimbet îi flutură pe buze. Vedeă în
gîndul lui sumedenia de galbini, cari îl stă-
pîniseră ca pe un rob viața întregă. I-se
părea că întinerise deodată și, asemenea unui
erou din basme, isbise la pămînt acest bă-
laur cu multe capete, ce-i supsesse toată seva
vieții. Pusese piciorul pe pieptul acestei hidre.
Acum, că era biruitor, va împrăștia cu amân-

terminat aceste idei? Ce rezultat au avut acele fapte pentru noi și pentru cei din jurul nostru, care este legătura dintre ele și istoria universală, locul ce-l ocupă ele în această istorie? De aceste vederi trebuie să se conducă istoricul.

Obiectul acestui fel de istorie este *unitatea sufletească* a poporului românesc. Așa fiind, dispăre deosebirea ce se face în literatură, politică și în toate manifestările de viață ale poporului românesc. Poporul întreg ia parte la îndeplinirea tuturor actelor mari. Nimic nu este rezervat numai unei părți din acest popor.

Istoricul nu trebuie să izoleze faptele poporului său, de ale altor popoare, cu cari vine în atingere. Ci că dupăcum în istoria națională faptele sunt opera întregului popor, iar nu ale unor indivizi, tot astfel în istoria universală, la diferite schimburi contribuiesc într-o măsură mai mică sau mai mare toate popoarele, umanitatea întreagă.

Intru cât am contribuit noi Români la manifestările de viață ale umanității, o vom înțelege numai atunci când vom înțelege importanța noastră ca depozitari ai culturii și ideilor bizantine și romane. Pentru a se înțelege și cunoaște mai bine aceasta, ar trebui să avem un centru de studii orientate aici la București.

Cu un plan de activitate al viitorilor istorici, conferențiarul își termină conferința în uralele și aplauzele entuziaste ale asistentilor.

Dlui Iorga i-a răspuns dl A. D. Xenopol, aducându-i cele mai strălucite și binemeritate elogii pentru activitatea sa culturală și științifică, pentru cinstea ce o aduce neamului românesc prin opera sa. Căci este cinste mare pentru noi când știm că lumea străină se adresează unui Iorga spre a-i încredința elaborarea studiilor privitoare la orientul european. Dela Cantemir încoace, dl Iorga s'a arătat cel

două mâinile pleava de aur și toți cei lipsiți, cari își vor întinde mâinile, nu vor rămânea fără mângâiere.

Aceasta e adevărata fericire, zise el mișcat. Să muncești și să ajuți pe cei lipsiți! Celelalte sânt toate fleacuri ce trec și te lasă plictisit.

Se simțea ca ridicat în văzduh plutind în revărsarea îmbălzamată a mireasmelor.

Scrise apoi: *In numele Tatălui...* și peana îi tremură în mână, ochii i-se turburară. Apoi scrise mai departe, fără întreruperi, ca și când altul i-ar fi dictat să scrie.

Și două lacrimi se scurgeau încet-încet, pe fața lui galbină, pe care se reflecta o expresie de suprapământeană fericire...

mai strălucit istoric al acestei părți a Europei. În floarea vieții încă, dânsul va duce mai departe, spre mândria noastră, firul cercetărilor începute.

In jurul cărții d-lui Dr. O. Ghibu.

— „Cercetări privitoare la învățământul nostru... —

Fie bine venit dl Ghibu în ogorul nostru. Fie bine venit, căci ne-a adus o leacă de scuturare din amorțeala noastră.

Prin noutatea ideilor cu cari vine la noi, a trezit în tagma noastră un interes, o febrilitate neobișnuită.

Pretutindeni se comentează cartea d-sale, pretutindeni o febrere, o înviorare, un vânt oarecare de desamortire începe a sufla și prin ogorul nostru. Chiar și numai faptul acesta în sine e un succes real al cărții domnului Ghibu.

Căci tagma noastră e grea de pornit spre ceva nou și poate fi mulțămît dl Ghibu că i-a succes să aprindă în lumea școlară o leacă de agitație, de interes față de chestiile învățământului și școlii noastre. Eu unul m-aș bucura și mai mult dacă și tagma învățătorilor și-ar spune credințele sale față de ideile ce le propovăduiește dl Ghibu.

Este o boală la noi la Români că, de câte ori afișează cineva o idee bună, un gând frumos, toți o admirăm zicând „ce idee frumoasă“, „ce bine scrie“ iar a doua sau a treia zi o îngropăm în pământul nepăsării și al uitării. La alte neamuri nu e așa. Acolo de câte ori se ridică vre-un propovăduitor de credințe și idei nouă, se încing discuții serioase asupra lor, se scot săbii din teacă, se apără credințe, și astfel ideea trece mereu prin focul curățitor al criticii, până iese din ea un crez nou de muncă pe care toți îl primesc, pentru că toți au lucrat la desăvârșirea lui.

O așa soartă mi-ar plăcea să aibă și cartea dlui Ghibu. Să nu dăm deci uitării chestiile sulate de dsa ci să stăruim asupra lor. Aducă fiecare prinosul observațiilor și credințelor sale asupra ideilor ce le desfășură dl Ghibu în studiul său, ca astfel cu toții să căutăm a tămădui relele și a face ceva bun și folositor.

Veniți, intrați deci cât mai mulți în o asemenea folositoare discuție.

Fiți siguri, frați colegi, că „Tribuna“, care cu toată ocaziunea manifestă cea mai vădită și călduroasă dragoste față de școala română, în chestii de acestea ori când ne va deschide „biserița ei“ ca să ne spovedim acolo păsurile, năcazurile și credințele noastre.

Vidra-de-sus, VII 1911.

Iosif Trifa,
Inv. preot.

Inmormântarea generalului Manu.

București,

Miercuri după amiază s'a făcut înmormântarea rămășițelor pământestii ale tatului general G. Manu.

Serviciul divin a fost oficiat la defunctului din calea Victoriei.

După terminarea serviciului divin nut cuvântări, în care au făcut elogii tinsului bărbat de Stat, d-nii N. Filipescu, ministru de război, în numele guvernului, C. Olănescu, președintele Camerei, și meile Adunării deputaților.

Au mai vorbit d-nii Scodărescu, generalul Coanda, M. Rahtivan, Saba Ștefan și Tache Ionescu.

Impresie adâncă a făcut mai ales cursul d-lui N. Filipescu, pe care îl ducem aici:

Jalnică adunare,

Acela, înaintea rămășițelor căruia ne capetele îndurerate, a ocupat cele mai demnități, fie în erarchia militară, fie în gătoriale civile, dar mai presus de toate soldat, chiar atunci când nu mai era în rila armatei.

El a fost președinte de consiliu și președinte de cameră; a administrat armata și a dat-o pe câmpul de război. Mai ales i-a cinstit serviciile cu colanul ordinului „ce nu întuneca pe pieptul său militar“, pe care cel dintâi în armată a dobândit-o.

În oștire, el lasă după dânsul urme. Se poate zice că el este întemeietorul riei noastre și marina îi datorește actuală vizie de Dunăre.

Sub ministerul prezidat de generalul s'au împlinit opere însemnate. El a și reformă sistemului nostru monarhic, dânsul s'a înfăptuit înamovibilitatea superioră ale magistraturei.

Pentru a săvârși această din urmă generalul Manu pricepând că înamovibilitatea funcționarilor nu-i decât un abuz căruia face în inamovibilitatea partizanilor, apel la înaltul spirit de nepărtinire al dor Rosetti și fostul ministru președinte 1889 intră ca titular al justiției în cabinetul său.

La rîndul său, generalul Manu, șeful vernului în 1889, intră ca ministru în cabinetul Lascar Catargiu și, după zile, se retrage spre a ceda locul d-sale săvârși, prin o jertfă personală, dânsului său.

Actele sale, prin un amestec de abilitate neșovăitoare și de intransigență adesea de aseritate, capătă un caracteră pios și desvelesc firea militărească.

Astfel, în timpul plebiscitului, dânsul de stat a lui Vodă-Cuza, colonelul Manu voturile ofițerilor și soldaților de război și apoi, el cel din urmă și singurul care votează în contra Domnitorului. Iar el stătuse împotriva Suveranului, și era cîntit credincios, când o conspirație îl să-l ademenească și pe el, răstoarnă Cuza.

Pe vremea războiului, găsim pe generalul Manu comandant al diviziei a 4-a, două bătălie dela Plevna, generalul Manu îi cere să-i vie în ajutor cu trupele din Nicopole, generalul Manu răspunde mândrie: „N'am ordine de primire de la șeful meu, principele Carol“.

În răgazul dat de acest răspuns, generalul Manu lit condițiunile de participare ale armatei noastre la război, în calitatea recunoscută aliați și principele Carol ia comanda suprem al trupelor ruso-române dela rila Plevnei.

Acelaș spirit de mândrie ostășească o podoabă peste toate demnitățile sale, cari generalul Manu a fost încărcat să sa politică.

Dr. B. BĂSIOTA medic
specialist în morburii femelești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

Dentist în Cluj.

NAGY JENŐ

„specialist pentru dinți artificiali fără pod în
CLUJ-KOLOZSVÁR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plăttre în rate pe lângă garanță de 10 ani.

Dentist în Cluj.

gloriei militare pot singure lumina
nedeslușirii idealurilor și a sfâr-
șitului, armata împlinește unitatea
și într-o concentrație năzuin-
tă.
român, tânăr de abia de trezeci de
decade o clipă în secolele de chinuri
și a împlinit ursa noastră și s'a inte-
statul român independent.

acest depozit sacru al înaintașilor
da trăinicia și o măreție ce nu e
un vis, aceasta e idealul ce stă-
sufletul ostașului.
ideal l'a slujit generalul Manu cu în-
militare cele mai alese.

incea, încă dela 1858, știința militară
bândise în corpul cadetilor din Prusia
de artilerie din garada prusiană,
o nouă îndrumare singurului regiment
ce aveam pe atunci.

mai presus, el avea însușirile de caracter
cari nu poate fi un mare căpitan. Ab-
ceea, jertfa amorului propriu și a inte-
personal, pentru patrie, sânt însușiri
pentru un șef. Fără ele, cel mai
fi în războiu un element de pier-

acea, pentru tinerii ofițeri, a căror știință
noi o mândrie și o speranță, bătrân-
eran poate fi o pildă. Pentru oamenii
el e un model de statornicie și în

conservatorii ne fâlim că a fost al
și cu toții, fără deosebire de partid,
dărim că am fost contemporanii săi.
un reflex al evenimentelor eroice la
înțioară a fost părtaș, se răsfrațe asu-
lor mai tineri, cari, văzându-l atât de
pierduseră noțiunea distanțelor.

mulgii de zăpadă a celor 77 de ani, el
verde ca stejarul. Și până pe patul de du-
ma sa era tineră și mintea ascuțită.
urat de dragostea alor săi, el a cerut să
partășească cu sfintele taine, a făcut
crucei și a cerut iertare și s'a sfârșit
ca soldat și ca creștin.

acea, multe îndurate Doamne, chiamă
pe robul tău care în viața pământească
drept și milostiv și, cum zice sfânta
me de iertare la morți, fă ca sufletul
se așeze în corturile dreptilor.

discursul dlui Take Ionescu s'a
iat seria cuvântărilor.
format apoi cortegiul, în ordi-
următoare:

cap venea un escadron din regi-
tul de escortă, trăsurile prelaților
le preoților, delegațiunile după mo-
defunctului, corul, ofițerii cu de-
șuniile, carele cu coroanele, afetul
un pe care se afla cosciugul,
brii familiei, ofițerii trăsurile fa-
l, trăsura regală, celelalte trăsuri,
ara și trupele.

tot parcursul, pe ambele tro-
re ale căiei Victoriei, o mulțime
să, mii și zeci de mii de oameni
au în tăcere, cu capetele desco-
e, trecerea impunătorului cortegiu.
pănele și ferestrele caselor erau
emenea înșesate de lume. Felina-
după tot parcursul erau cernite;
le mai multe cluburi din calea
riei filfiau drapele negre.

nd a trecut cortegiul, în dreptul
ului regal, regele s'a ivit în dosul
ferestre dela etagiul I. al aripei
și a palatului și a privit câteva
Suveranul era vădit mișcat.

La cimitirul Bellu, în clipa când ră-
mășițele pământesti ale regretatului
erau coborite în mormânt, s'au tras
salve de tun, de cătră două baterii din
regimentul 10 artilerie, în vreme ce
trupele dădeau onorul.

Ceremonia a luat sfârșit la orele 6
și jumătate seara.

Alegere de protopop în Beiuș.

Beiuș, 31 Maiu.

Martii, în 30 Maiu, s'a ținut alegerea de
protopop pentru tractul Beiuș, unul dintre cele
mai însemnate protopopiate de sub Consi-
storul gr. or. român de Oradea-mare. De când
a devenit vacant acest protopopiat, a trebuit
să îndurăm multe decepțiuni. Vaza bisericeii
și-a conducătorilor ei a scăzut în mod simți-
tor. De doi ani de zile și mai bine preoțimea
n'a ținut măcar o conferință pastorală sau ca-
tichetică, unde să aibă prilej să desvolte idei
pentru o acțiune bisericească comună. Invăță-
torimea noastră a fost lăsată în voia întâm-
plării și așa în aceste zile de tranziție grea,
conducătorii dela sate neavând dela cine să
primească un gest de mângâiere, o vorbă cu-
minte, spusă la locul ei, un imbold pentru o
muncă mai sistematică, ne trezirăm cu școa-
lele înjumătățite și cu chestiile culturale și po-
litice — la dezastru.

Dar timpurile de acum pretindeau preme-
nire pe toate terenele. Ea însă nu s'a putut
face, căci ne lipsea busola conducătoare.

Despre toate acestea sinodul electoral își
dădea bine seama și a căutat să se grupeze
în jurul unei persoane, care să ne reprezinte
interesele în mod satisfăcător.

Alegerii i-a premes slujba dumnezeiască și
chemarea Duhului sfânt, săvârșită de dl comi-
sar consistorial Andrei Horvat, preoții Ioan
Pinter, Remetea și Petru E. Papp, din Pocola.
La priceasnă dl comisar a ținut o cuvântare
scurtă vorbind despre iubirea creștinească și
la actul însemnat, ce-l va îndeplini sinodul
electoral.

După sfânta slujbă o comisie de cinci în-
vită pe dl comisar în biserică, ca să facă ale-
gerea. Membrii sinodului s'au prezentat ap-
roape în număr complet, dar comisia veri-
ficătoare pentru membrii ad-hoc, pentru de-
fecte de formă a nimicit mai multe mandate.

Biroul se compune, fiind notar ad hoc de
Ivan Roșu, inv. în Beiuș, iar bărbați de în-
credere dnii dr. Gavriil Cosma, dr. Constan-
tin Popoviciu și Vasile Papp, protopop eme-
rit. Candidați sunt patru: dr. Sebastian Stanca,
paroh în Sebeșul săsesc, dr. Victor Fildan, ac-
tualul administrator, Ioan Papp, preot militar
în Budapesta și Florian Roxin, paroh în Li-
pova.

Se începe votarea, ea decurge în ordine
deși alegătorii erau foarte agitați. Au votat
58 de alegători și numărându-se ședulele
aruncate în urmă, s'au găsit 59.

O revoltă și o deprimare cuprinsese pe cei
mai mulți alegători. Câțiva s'au și depărtat în
urma acesteia dela actul de votare.

Ședulele se nimicesc, și se porcede la o
nouă votare.

Votază 55 și'n urmă se află tot atâtea șe-
dule.

Făcându-se scrutiniul, se constată că pentru
Ioan Papp, s'au dat 29 voturi, pentru Dr.
Victor Fildan, 14, pentru Florian Roxin 9,
3 bile au fost albe.

Veneratul Conzistor este deci în plăcuta
poziție să confirme de protopop pe unul din-
tre cei mai vrednici fii ai tractului, care a și
întrunit majoritatea voturilor. Să știe că dl
Ioan Papp, a fost pentru merite decorat din
partea Majestății Sale, iar Prea S. Sa Dl Epis-
cop l'a învrednicit cu brâu roșu. *Senin.*

Scrisori din București.

Conflictul bisericesc. — Episcopul de Roman
dat judecării. — Convorbire cu părintele Șer-
boianu. — Viitoarea conferință a d-lui Iorga.

București, 19 Maiu.

Conflictul ivit în sânul bisericeii pare a fi pe
sfârșite. Opinia publică, îngrijorată de simpto-
mele manifestate până acuma, cere să se facă
lumină. Avem pe deoparte o serie de grave acu-
zațiuni în contra Mitropolitului Primat, acuzațiuni
din cauza cărora câțiva preoți, cari le au formu-
lat, au fost catenisiți. Aceștia însă nu au încetat
nici după măsura drastică luată față de dânsii,
ci, înființând foaia »România Creștină« au con-
tinuat atacurile. Celor trei preoți răsvrațiți li-s'au
adăogat alți, între cari predicatorul dela Metro-
polie, tânărul monah Calinic Șerboianu, care a
cerut ca și el să fie judecat la fel cu preoții ca-
teriziți.

Am avut o convorbire cu părintele Șerboianu,
cara mi-a declarat că situația bisericeii este mult
mai gravă decât s'ar părea.

— Nu sunt eu chemat să judec, dară cele ce
se pun în contul mai marilor mei sunt adevă-
rate. Am însă, ca servitor al bisericeii, dreptul să
cer, ca, pentru liniștea sufletului meu și a altora
ca mine să se facă lumină. În acest senz am
adresat o scrisoare sf. Sinod.

— Nu credeți că în tot conflictul acesta ar
avea vre un rol propagandistii străini? Cel puțin
în unele ziare s'a scris că mână străină lucrează
sici. Despre Episcopul de Roman, care stă în
fruntea acestei mișcări s'a zis c'ar fi o unealtă a
unor bărbați politici.

— Acestea sunt numai păreri. Episcopul de
Roman este sincer. Poate e prea sincer, prea
ține la canoane, deși legea în contra căreia s'a
judecat cu atâta hotărâre, nu se referă la dogme,
ci mai ales la chestii de administrație biseri-
cească. Dar în fine nu-i poate face nimenea cap
de acuzație din atitudinea lui. El cere să fie ju-
decat și condamnat în cazul când i-se va do-
vedi vinovăția. Toți am cerut ca Sinodul să se
pronunțe în acelaș timp în chestia acuzațiunilor,
cari se aduc Mitropolitului Primat.

În ședința de ieri, Sf. Sinod a hotărât să ju-
duce pe Episcopul de Roman. Opinia publică
așteaptă cu multă nerăbdare pronunțarea sentin-
ței, dela care depinde restabilirea liniștei așa de
mult dorite în biserică. Sentința se va pronunța
probabil azi.

În ce privește atitudinea guvernului față de
acest conflict, iată comunicatul ziarelor guver-
namentale.

- »Ari Sf. Sinod ține o nouă ședință.
- »Se știe că guvernul actual este ferm hotărât
să termine scandalul bisericesc, care a fost pro-
vocat de guvernul trecut, printr'o legiferare în
biserică anticanonică și antidogmatică.

»Actualul ministru al cultelor și instrucțiunei
publice consecvent cu cele ce a susținut ca se-
nator în opoziție, a și cerut, chiar din prima șe-
dință a Sf. Sinod, ca să se aleagă o comisiune,
pentru reformarea legii, în părțile ei antican-
nice.

»Suntem informați că unii din membrii Sf. Si-
nod ar fi manifestat părerea ca să se elucideze
și chestia personală dintre I. P. S. Mitropolitul
Primat și P. S. Sa Episcopul de Roman în con-
sistență s'ar fi dorit suspendarea Chiriarhului de
Roman.

»Ori se știe că actualul ministru al instrucției
este un distins jurisconsult și valoros apărător
al legilor și prin urmare, socotim, că nu va per-
mite nici o procedare care să treacă și să calce
nici cele mai elementare principii și regulile de
drept.

»Credem a ști că în fața actualului guvern
persoanele nu joacă nici un rol și că nu se
fintește decât dreptatea, care se va da cui se va
cuveni.

cauză de cumpărat mobile!
cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute
a de Székely și Réti fabricanți de Marosvásárhely
la: Székely și Réti mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț — — —
= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

»In acest scop și în acest chip, numai guvernul ține ca Sf. Sinod să se pronunțe și din hotărârile acestui înalt Corp, actualul ministru al cultelor va trage concluziunile legale și echitabile, pentru restabilirea păcii în biserică și aducerea liniștii în sufletele credincioșilor.«

Discursul pronunțat de dl Duiliu Zamfirescu în ședința de Vineri a Academiei române a produs o vie nemulțumire. În toate cercurile literare. Presa a condamnat ieșirea aceasta bruscă și introducerea discuțiilor personale la Academie. Mai ales felul brutal, în care fostul elev al lui Macedonski a atacat pe unii scriitori cari nu vor să știe de pretențiile așa zișilor aristocrați, a căror mentalitate este mai jos decât a celui din urmă paria, a fost desaprobat. Toate cercurile literare impută dlui Zamfirescu reaua credință, de care a fost condus, ocolirea cu bună știință a adevărului.

Academicianul român trebuia să știe că întreaga opera lui Ibsen, a lui Dickens și Björnson este scrisă în stil »poporanist«, este inspirată din vervile mari ale poporului, din mijlocul căruia s'au ridicat acei scriitori. Și trebuia să țină cont de influența ce au avut-o asupra lumii literare scrierile acelor. Intrucât privește atacurile triviale la adresa »sasului« Agârbiceanu, aceste atacuri sânt considerate ca cel mai duros certificat de paupertate intelectuală a celui ce le-a vorbit. Vorbind despre aceste atacuri cu un tânăr scriitor, acesta observa:

E ceva rușinos, ce numai la noi se poate întâlni. E răutatea ciocoiului care se manifestează când este vorba de aceia, cari întrupează năzuințele masei mari a poporului, cari luptă pentru realizarea visului de libertate și de lumină al celor mulți și buni, cari prin munca lor răsfăță lenea tuturor înfumuraților. Cine și-ar putea închipui că în academia franceză s'ar putea găsi un membru care să vină și să-latace pe Mistral, care scrie în dialect, așa cum l'a atacat dl Duiliu Zamfirescu pe Agârbiceanu? Dar ar trebui să nu mai dea nici odată ochii cu oamenii, în fața cărora ar rosti asemenea cuvinte la adresa marelui poet.

După cum se știe, aceia care au dus la triumful curentului național în literatură, este dl N. Iorga, căruia publicul i-a făcut ovații atâtea de entuziaste cu ocazia discursului său de recepție. Indirect, cele spuse de dl Zamfirescu aveau menirea să lovească și în vederile dlui Iorga, care, apreciază pe Agârbiceanu.

În ședința de Marți a Academiei, dl Iorga va arăta care este rostul literaturii și al scriitorilor în viața popoarelor, spulberând afirmațiunile dlui Zamfirescu. Va arăta rătăcirile acelor cari au aceleași păreri ca și pesimistul dela Soleni. În cercurile literare se așteaptă cu mult intens conferința dlui Iorga.

Coresp.

Povestiri de femei.

Biblioteca unei femei moderne.

Am văzut una model, acum de curînd în casa unei femei elegante. Adică într'un cochec colț al unei hale, ce era salon, sufragerie și odaie de primire, între un mic birou, și o masuță cu de-ale lucrului de mână, îndărătul unui aranjament de plante odihnea o etajeră de bambu și pe ea biblioteca. Douăsprezece cărți. Ce credeți? Sonete? Ași, amica mea socotește, că o pălărie șic, face cât șapte-zeci și nouă de sonete de ale lui Eminescu, a cărei preț de altfel și atinge acum cifra unui peisagiu grigorescian. Cu toate astea, între un suris plin de finețe și o privire semeață, grațioasa elegantă mă asigură că n'raftulețele acelea delicate, era instalat întreg arsenalul apărător al menajului, în care sta ascuns tot armamentul ei de femei, gata să reziste la lupta grea a vremurilor de azi. Mă apropiu și citește pe legătura albastră, în piele de vițel, strălucitoare literă aurite: »Ca să-ți fii casa bine«, — »Ca să cunoști bine usagiile lumii«, — »Ca să te știi îmbrăca bine«, — »Ca să te știi purta bine«, — »Ca să-ți știi crește copiii bine«, — »Ca să mănânci bine«, — »Ca să știi face sporturile«, — »Ca să știi lucra bine acasă«, — »Ca să-ți poți cunoaște bine drepturile«, — »Ca

să te știi bine iniția în Arte«, — »Ca să fii frumoasă« și pe cel din urmă volum mai citesc »Ca să-ți poți câștiga bine existența«. Ah, încântătoarea mea amicică, dar ești fenomenală și mă întorc s'o felicitez. Va să zică aci stă tot secretul perfecțiunii tale de femei modernă.

Dar, o mică observație ca chestie de gust, vezi o așa'comoară, o operă de așa importanță nu-și are locul aci. Fiind-că în definitiv, asta e sufletul, adică nu, toată mașinăria care conduce bunul mers al căsniciei voastre reputeate. Și pentru asta ar trebui ceva special, nu zic o cameră de turbine, ca la calorifer, măcar că se vede, asta e și căldura și lumina, adică mai bine zis motorul conducător al casei voastre; dar cel puțin o »Tanagra«, cea mai nouă invenție dela Paris, ingenioasa vitrină de cristal în care se expun, în marele saline, bronzurile și porțelanurile de înaltă valoare.

Unde a ajuns cultura! Ce progres! Ești stângace? Dai fuga, iei cărțuia din raft și mănânci rîndurile. Teorii digestive, lesne de asimilat. American. Așezi bobinul pe sul ici, și colo iese rochia în picioare, țesută și cusută gata. Alergi și deschizi cartea, lemn, și când o închizi, ieși plină cu duhul celor mai ireproșabile manierei. Adorabil! Mă uitam când la prietenă, când la mica și prețioasă bibliotecă și rideam cu poftă de serioșitatea cu care mi deslușea ea temeinicia operei acesteia, când deodată dau busna pe ușe doi copii încerați de păr, sbierînd cât li ținea gura, în ciuda guvernantei care într'o ultimă efortare se silise să-i oprească afară.

În primul moment al asaltului aceluia neașteptat, neapărat, am alergat la o armă și fuga ca și cum aș fi întors un șurub al unei mașini ce ar fi luat'o rasna, pui mîna în arsenalul prietenei și aleg cel mai potrivit instrument, volumul al cincilea: »Ca să-ți știi crește bine copiii«. Amica mea ca ori-ce femei modernă ce se respectă, vă puteți lesne închipui, a avut o ușoară crîșă de nervi, cam așa ceva, ca leșinul unei cucoane vanitoase, care s'a răsturnat tam nesam în loja unui teatru, fiind-că și văzuse prietena într'o toaletă la fel cu a ei.

Sfârșitul atacului a fost o compresie, sărutări și două prăjituri.

Și eu am plecat, măgulind în minte, rostul bibliotecelor din casele mari ale femeilor moderne. Văzusem acolo numai o pagină din voluminoasa revistă cu ilustrații caricaturiste, satirizînd aceste coduri banale, de educație, cu liste ca de bucate.

Am mai văzut eu interioruri de femei, parfumate și stilizate după indiciile codurilor acestora, cu cele din urmă volume literare deschise și risipite pe fotolii și canapele. Cumpărate de formă, deschise și chiar citite de formă, nu de dragul adevăratei educații sufletești. Și când te gîndești că amica mea gonea în pod vrafurile de cărți necitite, arunca în praț și amesteca în gunoiiu mîrgăritarele picurate din sufletele atator minți suverane, alergînd să lege în piele de vițel, o colecție pentru lustruirea superficială a formelor numai pentru că presidenta unei asociații de femei, o ducesă dela Paris o recomandase femeilor moderne.

În zadar sunt toate formele, amica mea elegantă, ele nu au nici-odată destulă autoritate, ca să poată ascunde lipsa de cea ce e esențial: inteligența și simțirea aleasă. Numai astea clasează în mod hotărît.

Tot de geaba, osteneala și bătaia de cap, a întregii tale reprezentării casnice, cu mese înflorite cu sosuri complicate, cu copii gătiți, cu casa împodobită, cu servitori bine crescuți, dacă îndărătul succeselor tale de femei sportivă, elegantă și plină cu spiritul ales din manuale, izbucnește când cu gîndul nu gîndești, toată miseria unei lipse de adevărate bune educații. Codurile tale legate în piele de vițel au uitat să-ți spuie: că servitorilor nu e frumos să le tragi dela gură, ca să-ți împlinești bugetul economiilor pentru toatete, — că copiii trebuiesc crescuți în dragoste curată, unul către altul și că pe bărbatul tău contrariat și supărat să-l mîngăi și atunci, când nervii tăi iritați că-ți-a stricat bucătarul înghețata, te face să-i bați din picior și să-i arunci complimentul, »urs« care și păstrează fețele bune pentru alte părți.

Ce folos de toate preceptele cărților tale, dacă din somptuositatea casei tale, afară de invidioasele care-ți poartă ciuda soartei ce-ți oferă mijloacele de a te ridica deasupra lor, nimeni nu-ți pășeste pragul cu mulțumirea de a putea duce în sufletul puțin senin, din cadrul tău înflorit, unde s'ar părea că zămbetele și manierele tale alese ar vrea să spună ceva despre o ființă bogată în toate.

Și materia discuțiilor tale vai! nu e decât de resortul acelor cari, ca și tine, își pot permite luxul de a se interesa ca chestie de modernism despre cum ai putea face »Ca să-ți poți câștiga bine existența«.

Nu e surprinzător, că mentalitatea ta învăluită în aburii parfumați ai atmosferei împaradate în care trăiești, nu ar fi în stare să se înalte, ca să priceapă, o oare-care mamă, care dupe ce a vorbit ziua întregă după toate datoritiile casnice, la miezul nopții, legîndu-și al cincilea copil, își purta ochii neobosiți,

savurînd »Liniștea« lui Delavrancea poate, pentru două-zecă oară. Ai caterisi-o pur și simplu în lăzari celor fantastici, deși neorientată de coduri sarazene, sufletul ei alimentat cu altă hrană, o poartă cu mîna frumoasă siguranță, chiar și în cea ce poate atinge de Sultana.

Mangra Vorbește...

Budapesta, 2 Iunie.

Ședința de azi ne-a rezervat nouă Românilor o tristă senzație: a vorbit faimosul trădător dela Oradea-mare, Mangra Vazul. Dacă ar mai fi putut să existe vre-un naiv, care să se amăgească cu speranța, că nenorocitul vicar e jertfa unui pas greșit, făcînd o bună credință, citind acum cuvîntarea de un cinism și de-o frivolitate politică atît de fără seamăn a călugărului transfug, își va întoarce cu oroare fața dela pilda unei devalvări atît de rușinoase pentru neamul nostru.

Într'adevăr, cuvîntarea irodului dela Grosvardein, întrece prin cinismul și toate paginile noastre de rușine politică din trecut, întrece pînă și îngrozimările slugarnice ale lui Szegesku. Dar să lăsăm, deocamdată, să urmeze la vale un scurt resumat al acestei cuvîntări, pe care o primim abia către încheierea ziarului nostru. Promitem să revenim asupra ei, precum și a celei comise de Szegesku zilele trecute. Acum mai amintim numai că cuvîntarea vicarului transfug și-a găsit ecoul cel mai nemerit, căci a fost subliniată, numai decît, de către cea mai frivolă creatură a parlamentarismului unguresc, de către Polony Géza, al doilea erou al ședinței de azi. Ansamblul a fost deci pe cât de bizare-pe-atît de caracteristic.

Mangra a fost cel dintîi orator al ședinței de azi. La începutul cuvîntării sale a arătat motivele pentru cari a intrat între mamele Firește, a retăcut motivul adevărat: căruia mitropolit. A spus apoi că comitetul național nu e indrituit să ia conducerea poporului românesc. Aceasta a susținut-o în teză generală. Conducătorii firești ai Românilor suferă arhieriei și preoției, pentru că aceștia sunt aleși prin voturile tuturor păturilor sociale deci ale poporului întreg. Partidul național românesc nu mai există azi, după ce el fusese desființat printr'o ordonanță ministerială în anul 1894.

Dorește ca pacea între Români și Unguri să se înstăpînească cît mai curînd, Români se vor putea desvolta culturalicește și în cadrul națiunii ungurești. Legea din 1868 le dă cuviințază acest drept, dar numai ca membri ai iudivizibilei națiuni politice ungurești (probabil să fi înțeles »ungurești«. N. Tra. Orice »naționalitate« poate să-și deprindă liberă drepturile limbei, nu însă în paginile limbii de stat. »Naționalitățile« au o autonomie bisericească garantată. În vremile veche Români și Ungurii se sprijineau împreună, așa va trebui să fie și în viitor. Dumitru Sturdza a arătat deja că în primejdiei ruse, Români și Ungurii sânt

Fiți cu atenție la firmă!

GYULAY KÁROLY

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —

TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.

— — (Lângă Casina »Délvidéki«.) — —

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noi în mărime naturală, puneri de obiective speciale pentru interioruri, etc., și lucrări în aquarel și olei artistice executate. Ceice se provoacă la anunțul din »Tribuna« capătă 10% rabat. Fiți cu atenție la firmă!

zaji unii la alții. Numai prin alianță vor putea să abată ravagiile panslavismului. Cunoaște psihologia poporului românesc, și cunoaște aspirațiile și aceste aspirații culminează în dorința să poată trăi ca făcând parte din indestructibila națiune ungurească. Impărtășește în toate privințele convingerile contelui Tisza.

Adată după ce a răsunat și cel din urmă cuvânt din această strașnică declamație de patriotism unguresc s'a anunțat la cuvânt Polónyi Géza, care l-a felicitat pe Mangra pentru noile sale credințe politice.

A spus că vorbirea lui Mangra a fost o spovedanie pe care Ungurii au ascultat-o cu plăcere.

În restul cuvântării sale, care s'a întins până la sfârșitul ședinței, Polónyi și-a complăcut sărăși în noul său rol de sfântul Gheorghe al partidului clerical-șovin.

Sedința de ieri a Camerii.

La discuția bugetului de instrucție, între alți oratori fără greutate politică, a luat cuvântul și contele Andrassy, faimosul autor al proiectului despre reforma electorală pluralistă. A vorbit despre curentele confesionaliste, combătându-le din punctul de vedere al unității naționale ungurești. Dacă interesele confesionale particulariste — a spus contele negru — ajung stăpânitoare în viața publică ele primejdiesc în modul cel mai primejdios unitatea națională a poporului unguresc. A arătat apoi că prevalența curentelor confesionaliste în anumite școli se poate reduce prin sporirea școlilor de stat, fără, însă, ca să se reducă prea mult numărul actualelor școli confesionale. Tradiția cea mai frumoasă în viața publică ungurească — a spus cu emfază fostul ministru coaliționist — e liberalismul și dacă bărbați de stat atât de diferiți ca personalitate cum erau Széchenyi, Kossuth și Deák au putut să convină asupra unei atitudini unitare atât de liberală în ce privește confesionalismul, urmașii lor trebuie să primească ca pe un gând călăuzitor liberalismul lor.

Cronică dramatică.

»Intâia rază«.

De Victor Eftimiu.

În ziua de 10 Mai s'a reprezentat la Teatrul Național din București poemul dramatic într'un act »Intâia rază«, datorit colaboratorului nostru Victor Eftimiu. Această piesă, jucată de dna Olimpia Bârsan (Salva) și de dnii Z. Bârsan (Crisanthe), A. Athanasescu (Sabin), Nedelcovici (Dragodan) etc. a fost premiată de direcția teatrelor cu premiul de 1000 lei, fiind aleasă spre reprezentare printre celelalte piese prezentate la concursul deschis anul trecut de către d. Pompiliu Eliad, fostul director general al teatrelor.

»Intâia rază« e un episod din viața Românilor din secolul al V, când cei dintâi apostoli ai creștinismului străbăteau în munții noștri. Romanul Sabin se căsătorește cu daco-romana Salva, care se duce în lagărul barbarilor să fure foc, cu care Romanii creștinizați vor aprinde cele dintâi făclii spre slava mântuirii.

Reproducem câteva fragmente inedite din »Intâia rază«.

După trecerea unei cete de barbari, țărani ascunși într'o peșteră ies afară sfioși și vorbesc:

Condrea

— S'au dus?

Dragodan

— S'au dus!

Condrea

— Ce viață sbuciumată!...

Abia se duc... și alții în urma lor s'arată și alții iar... și alții... și nu se mai sfârșesc

Sabin
De unde vin atâția și unde năvălesc?
Cantea
Și vin... și vin ca norul ce trece peste soare!
Sabin
Ca grindina ce cade pe coapsele ogoare!
Cantea
Ca stolul de lăcuste pe verzile câmpii...
Sabin
Ca fiara nevăzută ce cade peste vii!...
Ah viață ticăloasă!...
Dragodan
— Și tu te plângi, Sabine?
Cantea
De ce să nu se plângă?
Sabin
Mă plâng, căci viața asta mă pierde an cu an...
Să stai și zi și noapte cu teama de dușman!
Eu, ce-am trăit la Roma atâția ani de-arândul
Cu dorul Romei scumpe să nu-mi mai tulbur
gândul?
Eu, ce-am dormit o viață pe marmora de băi
Să stau în adăpostul sălbaticelor văi?
Eu, ce-am sorbit uitarea în cupe de Falerne
Să simt cum peste minte o ceață mi-s'asterne?
Să las să-mi crească barba pe fața de roman
Iar toga mea romană s'o schimb într'un
suman?
La Roma sunt palate de marmoră... terase...
Columbe 'ndrăgostite pe turnuri și pe case
Și temple 'mpodobite cu iederă și flori
Și cântece și jocuri...
(Logodiți, Sabin și Salva rămân singuri)
Sabin
Vei fi a mea de-acuma!
Salva
Vei fi și tu, Sabine
Al nostru...
Sabin
— Da... al vostru. Al vostru pentru tine!...
O 'ntreagă 'mpărăție aș vrea să ți-o închin...
E drept că dat-am una: al Romei cer senin!
Salva
— De ce-mi vorbești Sabine de Roma ta
într'una?
Eu nu-i cunosc nici munții, nici soarele, nici luna.
Și nu știu de-i depate, de-i mare țara ta.
Dar știu că 'n toată Roma de-i sta și-ai căuta
Tu n'ai să afli zare și gârle mai senine
Ca gârlele și zarea din țara mea, Sabine...
Sabin
— Nu — nu sânt nicăiera nici cer, nici munți,
nici văi
Ca văile și munții răsrinți în ochii tăi...
Privirea ta mă'nvinse... privirea ta ciudată
Cu ochii cari aleargă și-apoi se-opresc deodată
Alunecă... se'nccruntă și fulgeră pe rând
Svârlind albastre umbre și raze scăpărând...
Sânt limpezi ca seninul și tulburi ca 'nserarea
Iși schimbă licărirea, tristețea, desmierdarea,
Acum te cheamă parcă... acuma te ferești:
Par solzii unui șarpe și nu poți să-l privești...
Ca picurii de rouă pe două flori de munte,
Pe două flori albastre din culmile cărunte, —
Așa par câteodată frumoșii ochi curați,
Străini de orice taine, de patimi ne'nținați...
Când stau țințiți, departe par două noi monede
În cari oțelul zării luminele-și străvede,
Iar când pornesc în fugă sânt aprigi, cenușii
De fluturi ce colindă pe munți și pe cârapii...
Desmiardă și omoară... te dor și te alintă
Ca ei, nimic nu știe să tacă și să mintă
Și nu e lanț să țină un suflet mai legat,
Ca ochii ce revarsă lumină — și păcat!

INFORMAȚII.

A R A D, 2 Iunie n. 1911.

Din cauza sfintei sărbători de mână „Constantin și Elena”, numărul nostru următor va apărea numai Luni noaptea.

— Profesorul principelui Carol. Prietenul și colaboratorul nostru dl D. N. Ciotori, absolvent al facultății din Stockholm, a fost numit profesor al A. S. R. Principelui Carol.

Această distincție vine ca o stălu-cită recunoaștere a muncii cinștite, a caracierului frumos și a talentului prietenului nostru.

— Plecarea M. Sale din Gödöllő M. Sa Francisc Iosif, a plecat, după patru săptămâni de petrecere în Gödöllő, la Viena. Se spune, că M. Sa, împotriva veștilor din urmă, se simte foarte bine și a plecat din Gödöllő în cea mai bună dispoziție. La Viena, M. Sa, va primi în audiență pe moștenitorul de tron, care va pleca nu peste mult la moșiile Sale din Komopyst, în Bohemia.

— Dăruiri pentru fondul «Școalei de fete». În lipsă de informații exacte am publicat în numărul nostru trecut că institutul de credit «Lipovana» din Lipova a contribuit cu 50 de coroane la fondul viitoare școale de fete din Arad. Lămurim azi pe cititorii noștri, că numitul institut a dat, nu 50, ci 500 de coroane pentru fondul școalei și că cele 50 de coroane anunțate erau cea din urmă rată a frumoasei sume.

Cu acest prilej facem un nou apel către toate inimile generoase și în special către conducătorii institutelor noastre financiare, să ușureze prin darurile lor înlăptuirea școalei de fete, cea atât de mult reclamată de interesele noastre românești în aceste părți.

— Alegere de preot. Ni-se scrie: În frunțașă comună din Bănat, Toracul-mic, la 15/28 Maiu a avut loc alegerea de preot gr.-or. român. Alegătorii acestei comune de mult au dorit să-și aleagă preot după plac. Această dorință a lor s'a împlinit, alegându-și cu mare însuflețire și cu totalitatea voturilor pe dl Eugen Muntean, vrednicul preot din Vărd, rigorozant în drept.

Ajute-i bunul Dumnezeu a păstori această comună mulți ani.

— Alegerea de deputat din Ciaba. Pentru împlinirea mandatului de deputat din Ciaba, rămas vacant în urma morții lui Achim, s'a ținut astăzi alegere. Lupta s'a dat între candidații Kristoffy și Urszinyi căci cel de al treilea și-a retras candidatura. După-cum ni-se teleforează, alegerea s'a sfârșit cu învingerea lui Kristoffy care a obținut 1038 de voturi față de cele 953 date pentru contracandidatul său.

— Un învățător român își maghiarizează umele. „Monitorul oficial” dela 2 Iunie anunță că Vasile Sarca, învățător gr. cat. în Vișmort (comitatul Solnoc-Dobica), și-a maghiarizat numele în Szepesi.

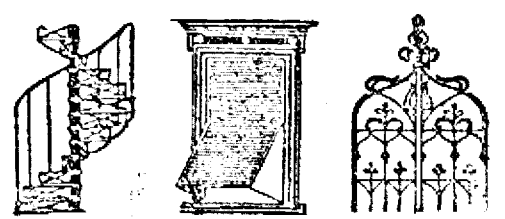
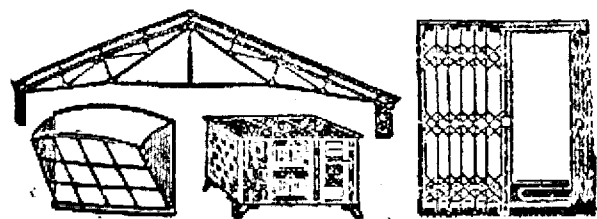
Corput învățătorimii noastre românești s'a vindecat de-o pată...

Szántó Dezső Nagyvárad, Szt. János-u. 25.

lăcătuși pentru edificii.

Telefon 491. — Telefon 491.

Primul magazin industrial de rolete de lemn din Oradea-Mare. — Atelier de ferărie. —

— **Grevă generală în Fiume.** În Fiume vr'o douăzeci de mii de muncitori au declarat greva generală, solidarizându-se astfel cu muncitorii dela fabrica pentru Dreagnoucht-uri. În fața aceste-i greve societatea navală „Ungaro-Croată”, a hotărât să-și aducă muncitori din Grecia, destituind cinci căpitani de vapoare, un mehanic controlor și toți împiegații. Din pricina aceasta nici primul Dreagnoucht „Viribus Unitis”, care urma să fie aruncat pe apă în scurtă vreme, nu va fi isprăvit în curând. Gazetele ungurești privesc această grevă ca un mijloc de a forța guvernul ungu-resc să ridice subvenția de 100 mii de coroane, societății „Ungaro-Croată” subvenție pe care o avuse sub guvernul coaliției.

— **Portul nostru național.** Atragem din nou atențiunea cititorilor noștri asupra frumoaselor ilustrate românești (serie nouă) editate de „Librăria „Tribuna“.

Ilustratele aceste reprezintă portul nostru românesc atât de frumos — pe care l-am admirat în Arad la balul din urmă.

— **Cununie.** Mariți Poruțiu din Ceanul-deșert și Aurel S. Micu din Bistra își anunță cununia ce va avea loc la 18 Iunie n. în biserica gr.-cat din Ceanul-deșert. Felicitările noastre.

† **Dr. Augustin Străitariu** avocat, președintele compozitorului foștilor grănițeri, membru pe viață al „Asociațiunii”, membru în congregațiunea comitatensă și în reprezentanța orașului Hațeg, membru în direcțiunea institutului „Hațegana”, prim epitrop al bisericii gr.-or. din Hațeg, etc. etc. după scurte suferințe a încetat din viață în etate de 35 ani, Joi în 1 Iunie 1911 st. n. la orele 9 a. m. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza spre veșnică odihnă Sâmbătă în 3 Iunie st. n. a. c. la orele 3 p. m. după ritul gr.-or. în cimitirul comun din loc.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

Hațeg, la 1 Iunie 1911. — Ioan Străitariu și Susana n. Nemeș, părinți. Mina m. Fărcaș, Lucretia m. Georgescu și Florica, surori. Ioan Fărcaș, paroh și Nicolae Georgescu, paroh, cumnați. Romulus, Emil și Miți Fărcaș nepoți. Trimitem familiei întristate condoleanțele noastre sincere!

— **Rehabilitarea unui notar român.** Din Oradea-mare ni-se scrie: Azi, Joi, s'a sfârșit, după o dezbateră de două săptămâni, procesul, pornit pentru încercare de omor și jaf, împotriva notarului român **Aurel Popescu**, din Lazuri și a servitorului său. Amândoi au fost acuzați că într'o noapte ar fi intrat, mascați, în casa jidanului Neumann și l'au jefuit după ce l'au bătut crunt.

Interogatorul numeroșilor martori n'a putut însă confirma acuza aceasta gravă. Dimpotrivă s'a constatat că familia Neumann a nutrit întotdeauna cea mai mare dușmănie împotriva notarului român, căutând să-l discrediteze și ruineze în orice chip. Insuș Neumann, care a fost atacat noaptea, s'a încurcat în contradicții. În fața protestului energic al acuzaților, nu s'a putut aduce nici o dovadă pozitivă, decât vorbe și bârfeli.

Jurații, ținând seamă de toate acest, au adus verdict negativ, iar tribunalul i-a achitat pe amândoi.

Acuza a fost susținută de procurorul Kármán (celtorii »Tribunei» îl cunosc de când cu procesul lucrării istorice »Iobăgia» de I. Russu-Șireanul); apărători au fost Dr. Nicolae Zigre și Dr. Sever Poenariu.

Verdictul a fost primit de publicul asistent cu simpatie și vădită satisfacție. — **Cor.**

— **Statuia lui Verlaine.** În zilele trecute s'a ridicat marelui poet francez, Paul Verlaine, o statuie în grădina Luxemburgului din Paris. O lume imensă a luat parte la festivitate, unde au vorbit între alții și poetul Leon Diez și membrul institutului, Jean Richepin. Verlaine este cunoscut îndeajuns și la noi. Poetii St. O. Iosif și D. Anghel ne-au dat un minunat volum de traduceri din poeziile lui.

— **»Martiriul Sf. Sebastian».** Piesa lui D'Annunzio despre care s'a scris în ziarul nostru, că era anunțată cu mare aparat de reclamă, dupăcum scriu ziarele parisiene a căzut. »Martiriul Sf. Sebastian» a displăcut publicului parisiian, pe care corespondentul nostru din Paris ni-l'a descris așa cum este el în privința gustului literar.

— **Papa de 76 de ani.** Azi se împlinesc 76 de ani dela nașterea Papei. Cu acest prilej Papa, a luat toate dispozițiile, ca să nu fie conturbat, voind a petrece aniversarea retras în tovarășia amintirilor.

— **Regele Petru între ziaristi.** Dupăcum se anunță din Belgrad, regele Petru va lua parte la congresul ziaristilor, ce se va ținea în în capitala regatului, iar a doua zi va primi delegația ziaristilor la Palat.

— **Concursul aviatic Paris-Roma.** Inceput sub auspiciu mai bune, ca Paris-Madrid, concursul Paris-Roma a adus o nouă glorie aviației franceze. Ieri, Joi, la orele 4 și 3 minute a sosit la Roma aviatorul, locotenentul Beaumont, așteptat la aerodrom de un public enorm, care la vederea aeroplanului, a izbucnit în însuflețite urale la adresa Franței și a lui Beaumont. Studenții, cari se aflau în număr mare, nici n-au mai așteptat formalitățile autorităților prezente, ci trecând peste barieră au mers la aviator, pe care lau aclamat frenetic, iar apoi l-au ridicat pe umeri și l-au purtat în jurul aerodromului.

Cu acest prilej Papa și-a arătat dorința că ar dori să vadă și dânsul sosirea lui Beaumont anunțată din nainte. I-s'a raportat timpul sosirii, la care Papa împreună cu secretarul Merry del Val și alți dignitari bisericesti, au așteptat în grădina apariția aeroplanului, care s'a și văzut nu peste mult venind cu iuțea enormă, spre biserica sfântului Petru, pe care ocolindu-o și-a luat direcțiunea la aerodrom. Papa a privit cu monoclu la acest zbor frumos, și în avântul în care se afla a spus: „Laudă lui Dzeu, că m'a lăsat să văd cea mai mare învingere a secolului în care trăim.

— **Loyalitate dusă la extrem.** În orașelul prusian Liebstadt s'a ridicat o nouă biserică, a cărei sfințire a avut loc zilele trecute. La banchetul dat cu această ocazie, Drul Barun epitropul bisericii a ținut un toast pentru suveran, zicând între altele și următoarele:

»Respectul meu față de împăratul nostru este fără margini, și cred că în manifestarea acestui respect, îl vor urma și acei, cărora li-se va da ocazia să cunoască bogăția sufletească a domnitorului. Noi — a continuat doctorul — suntem pe lângă Maj. Sa, să mi-se ierte espresia, niște dobitoci, așa e de mare admirația mea față de împăratul, care cuprinde toate prin mintea sa superioară.

— **Călăul și luptele electorale.** Am înregistrat și noi mai multe cazuri hazlii făcute cu prilejul luptelor electorale în Austria. Cel mai recent caz este rolul ocazional luat de cunoscutul călău al Austriei, Lang, cu prilejul unei adunări populare în orașul Kaiserebersdorf, unde numitul își exercită drepturile cetățenești. Lang este creștin-social din cap până în tălpi. Convocătorii adunării l-au încredințat pe Lang cu menținerea ordinii, care rol călăul și-l'a îndeplinit cu totala mulțămire a convocătorilor. Adică, pe cei ce întrerupeau pe oratori, Lang cu ucenicii săi îl ridicau din sală și îl conducea afară. Astfel s'a întâmplat că unul a întrerupt cu cuvintele: „De ce nu vorbești de protejarea săracilor? N'aveți bani, căci îi cheltuiți pe banchete și alte fleacuri.”

Lang, încredințat cu menținerea ordinii, s'a furiosat la celce a întrerupt, i-a astupat gura, l-a luat pe sus și drumu afară. Un alt alegător a avut și el mângărime de limbă și a voit să vorbească contra oratorilor creștini-sociali. Dar d'abia a spus: „Nu împărtășesc vederile antevorbitorului meu, și amicul Lang, la un semn al președintelui, s'a și aflat înaintea nemulțămîntului, pe care l-a înfășcat și la condus la aer liber, unde l'a lăsat ca să-și verse tot amarul asupra oratorilor.

În urma acestei interpretări a postului pentru menținerea ordinii, dată de Lang, ceilalți adversari politici, cari se aflau prezenți, s'au codit să mai întrerupă și astfel adunarea a decurs în cea mai perfectă ordine.

— **Banca »Berzava» în Recița-montană.** Românii din Recița-montană și jur înființează un institut de credit și economii, cu un capital social de 150.000 cor. sub numele „Berzava”. Adunarea generală de constituire preșidiată de preotul local, dl **Ioan Popoviciu**, s'a ținut Duminecă în 28 Maiu. Director executiv s'a ales cu unanimitate dl **Grigore Pocrean**, proprietar în Recița-Montană, iar în direcțiune și inspecțiune fruntașii comunei noastre. Isuflețirea noastră e mare fiind cu toții convinși despre însemnătatea ce o va avea noul institut în viața Românilor de pe valea Berzavei. De regretat e faptul, că nu ni-a succes să câștigăm și sprijinul Românilor din Recița-română, unde o reculegere e dorită din toate punctele de vedere.

Avem nădejdea, că deși trăim vremuri critice și suntem ispitiți din toate părțile, totuș vom avea tăria să învingem greutățile și vom face nume institutului ce am creat. *Raportor*

— **Origina cânelui de casă.** S'a discutat mult asupra originii cânelui de casă și cercetătorii s'au întrebat dacă el se trage dintr'o rasă anumă, s'au dintr'o rasă săbatică, ca de piță lupul sau șacalul.

Dl Trouessart, profesor la Paris, reluând chestia, a semnalat academiei de medicină din Paris o particularitate care până acuma a scăpat zoologilor.

Examinand foarte de aproape colecția de câni pe care o are muzeul din Paris, învățatul francez a ajuns la concluzia că lupul mic de India (canis pailipes) seamănă foarte mult cu cânele de casă și că aceasta e rasă primitivă din care se trag câinii noștri.

— **Populația Chinei.** Guvernul chinez a făcut pentru prima oară recensământul populației.

Principalele rezultate sunt azi cunoscute. Imperiul cersc are cam vre-o 400 milioane de locuitori, adică aproape un sfert din numărul

MOBILE

În cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufagerie
locuțe, garton
în garnitură de
piele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler
fabricant de mobile

Sibiu — Nagyszeben, Str. Șaguna Nr. 7.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

de tălpi, fabricația proprie de partea
a șetelor, în asortimentul cel
mare, cu toată scumpetea se găsesc
prețurile cele mai ieftine
în magazinul de piele al lui

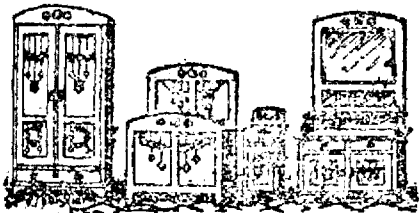
Jyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz-u. 1.

Distins cu diploma
de recunoștință
în anul 1904.

Catalogul ilu-
strat a pretu-
rilor gratuit.

Arnold Baumann Alba Iulia:
Gyulaf-vár
Fabrică și magazin de mobile

Magazinul de mobile executate în atelierul
propriu cel mai mare din Ardeal. Mare
asortiment de mobile gata ș. a. aran-
jamente pentru prinzitor, dormitor, salon și
cămări domnești. — COVOARE, perdele
saltele pentru pat etc. și tofelul de
bătărie în bransa aceasta se execută prompt.
Atelier de tapetărie și decorație.
Fabrică de matrațe din fir galvanizat.
— Intreprindere de pompe funebre. —
Fabrică de mobile (filială) Aind-Nagyened.
CATALOGUL se expediază pentru 2 cor,
— sau ulterioare să se trimită — îndărăpt.

CANARINI

■ Cele mai fru-
moase cântărețe
moderne ce cântă
ziua și la lumină. Cântăreață tinăra 4, 5 fl.
de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele cana-
rine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Ouătoare 1, 2, 3 și 4 fl.,
după soi. Catalog de
prețuri despre papagal,
pasări transmarine măi-
muțe și câini de soi se
capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru
ajungerea comenzilor la loc în viață se
garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

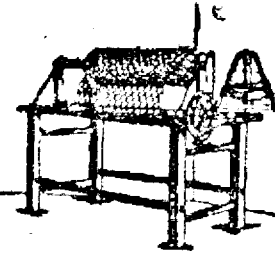
: Abonați și răspândiți :
— în toate părțile —

„TRIBUNA“

cereți în toate hotelurile
cafenelele și ospătăriile.

Saska Sándor tinichigiu
Brașov—Brassó, Vasut-u. 28.

Pregătește în atelierul său cu motor
electric tofelul de lucrări pentru zidiri,
lucrări de tinichea, înfrum-
șetări, acoperire de bise-
rici și turnuri, lucrări de
stacmol turnat pentru or-
nament, precum și pentru
firme, vane de scaldat
în toată mărimea, ș. a.
Toate coman-
dele se execută
prompt și cu
punctualitate.

Cele mai ecs-
celente instru-
mente pentru
săpărea de :

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente în

H.-M.-Vásárhely, VI, Ferencz-utca

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile,
comunice, singuraticii: singuri pot
face săpărea cu instrumentele sale.

PRIMLUCRĂTOR MIJLOCEȘTE.

Recomandă și mașini pen-
tru împletitul de sârmă.

Catalog de prețuri gratuit și franco.

PREMIAT LA ȘASA EXPOZIȚII.

Crocsé Ferencz

proprietarul unei mine de piatră din
Gödemesterháza.

Atelier de pietrărie și monumente

în Marosvásárhely, Kalvária-u. 6.

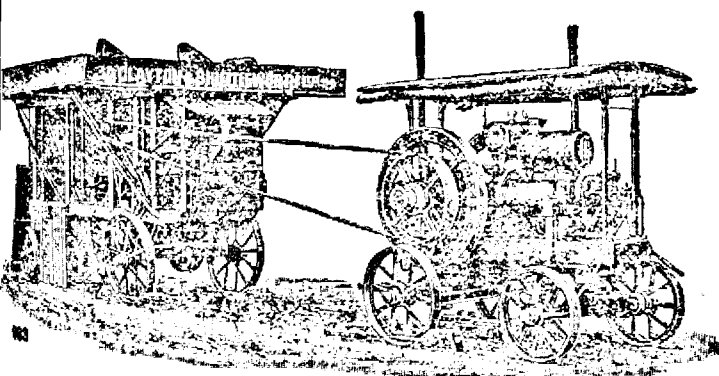
Are în depozit monumente sepulcrale

din marmor, granit
și sienit, dela cele
mai simple până la
cele mai somptu-
oase, pregătește de
asemenea orice lu-
crări pentru edificii
și cavouri familiare.

Prețuri ieftine și
serviciu prompt.

Pianurile se exe-
cută gratuit.

Atelier modern.

Mare depozit
în CLUJ.

Inspekția ingine-
rului gratuit.

Agentura fabricel de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.

Tulumbe cu motor cu gaz.

Motoare cu benzină.

Oleiuri de uns.

Antepresa agricolă comercială ardeleană
Dr. Oliver Osztián & Comp.
Cluj (Kolozsvár) Ferenc József-ut No 31.
Telegramadr: Colobiale Kolozsvár.

Telefon interurban No. 934.

Articole
specialitate

Cereți prospectul.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva căruia oamenii să și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr-ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta IV. Muzeum Körut 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilice boalele de țevă, bășică, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată. În ceea ce privește cura, depărtarea nu este piedică, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fiecare. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m. **Tratament și cu Salvarsamul Ehrlich 606.** Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist în Budapesta, dela 1 Noemvre IV., Muzeum-körut 13.

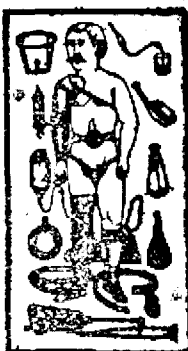
KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane bisericesti.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și dulcie.

In atenția celor ce sufăr de vătămură! Suspensorii, picioare artificiale, ciorapi de cauciuc, grade haltere, bandage, corsete, bandage dianna pentru femei și totfelul de accesorii chirurgicale se pot cumpăra cu prețuri convenabile dela

Hercz Sándor

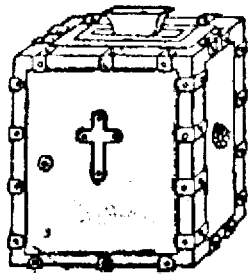
fabricant de mănuși, bandagier și depozitar de unelte chirurgicale în —

Szatmár, Deák-tér No 2.

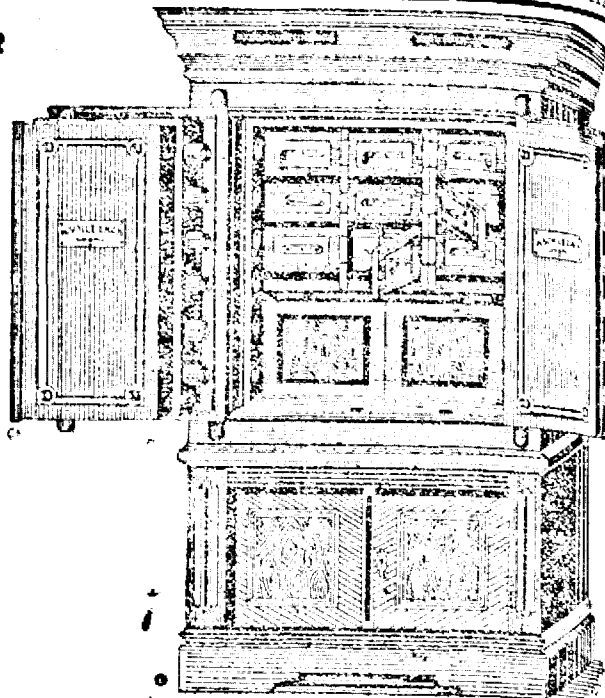
Comandele din provincie se efectuesc prompt. —

A. SCHLEZACK fabrică de casse pentru bani și trezore în Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scylolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Scutare și casse panterate sigur din antogen și thermit, camere panterate, casse pentru acte, case, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

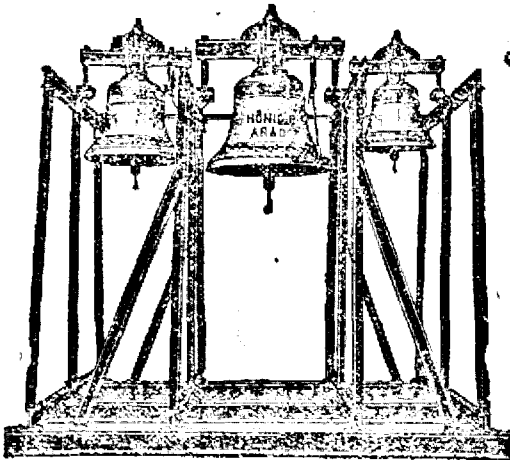

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

Frideric Mönig turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapori

Arad, Strada Rákoczi No 11—28. — Fondat în anul 1840. — Premiat în anul 1890 cu cea mai mare medalie de aur

Cu garanție de mai mulți ani și pe lângă cele favorabile condiții de platire — recomandă clopotele cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avansat că față de orice alte clopote la turnarea unui și accelerație și cu sunet adânc — se face o economie de 20% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopotele ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror bunițare, clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mari clopote se pot trage fără să se clatine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noi pe la o suprasolvire neînsemnată. Clopote mici avem totdeauna la dispoziție. Liste de prețuri și cu ilustrațiuni la dispoziție se trimite gratuit și porto franco.

SCULPTOR

și PIETRAR

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE — sculptor și pietrar în — SZATMÁR-NÉMETHI. —

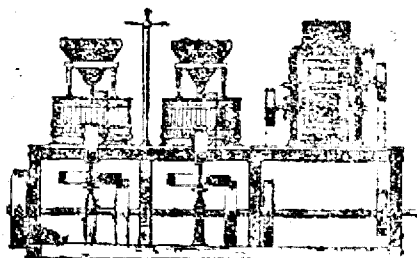
Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazine, statuete, rugi, cruci, pietre pentru mormânt, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri, — — scări balustrade, pavagii ș. a. —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, riji, — — pentru sămânță și sare, tocile etc. —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — — prețurile cele mai convenabile. —

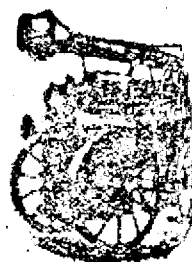
Se fac gratuit deseneuri, rezervându-se dreptul de proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

Oferă

motoare cu benzin și olei brut, locomobile motoare absorbite de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și îmblățit. Primește totfelul de montări pentru mașini, mașini cu aburi, stabilimente industriale și încălzirea cu aburi, precum și executarea a totfelul de aliaje de fier și metale **montarea deplină a morilor** precum și reparări în branșa aceasta.

Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

KÁLNAIS

fabrică de motoare și turnătorie de fier în Murăș-Oșorhei—Marosvásárhely

= Atelierul de fotografariat a lui =

Csizhegyi Sándor

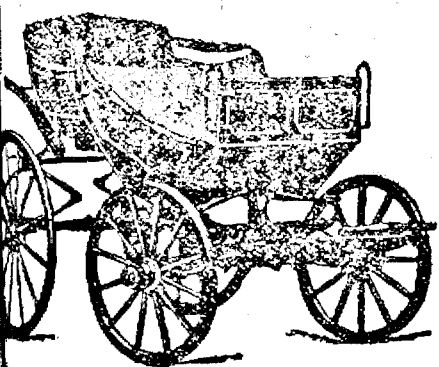
Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă și nu confundați, Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

MAJOROS JÓZSEF

— fabricant de trăsuri —

Ugoș, Str. Andrei Nr. 5.

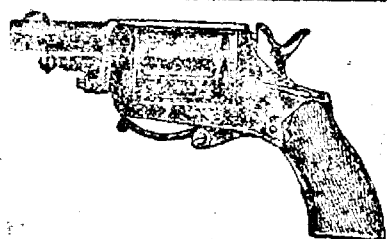
Magazin permanent de trăsuri noi și — prefăcute. —

Reparaturi și ori-ce lucrări din ramul acesta se efectuează repede și prompt.

Lucru bun, serviciu solid și conștiințios

SZÁNTÓ

armurier, optician și fabricant de cumpene
Bestercze, Strada Spitalului

Preșterea totfelului de arme, pistoale, revolvere, apoi cumpene și centimale după ultimul sistem de legalizare pelângă preșterea și execuție plăcută.

Primeste deasemenea repararea, pre lângă garanție și preșterea a mașinilor de cusut- și de scris, a bicicletelor și cumpene.

Țin în depozit totfelul de arme, revolvere, cumpene, greutăți ș. a. de permanență.

Renunimă fabrică de automobile de motoare

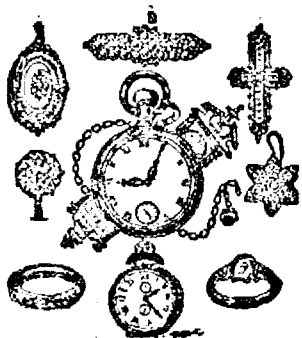
THE CAMPBELL

— furnizează cele mai rezistent clădite —

motoare și locomobile de benzină, olei brut, gaz și gaz condensat.

Preșterea sigură și funcționarea perfectă. — Preșterea ieftine, condițiile cele mai avantajoase de plată. — Garanție deplină

Agentura generală: **Korányi**, Budapesta, VI., Str. Franz Liszt No. 9. 64. Telefon 64.

Carol G. Sadler

ciasornicar giuva ergiu și optic în

Bestercze, Str. Spitalului 23. (lângă „Hotelul Sahling“).

Mare magazin de:

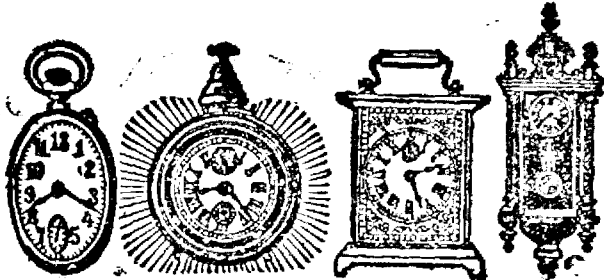
ciasornice de buzunar din aur argint și din n'ckel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articli de aur și argint.

Articlii optiei și ochelari de — Ratenow. —

Reparările a tot-felul de articli în bransa aceasta se efectuează cu conștiințiozitate și cu preșteri moderate.

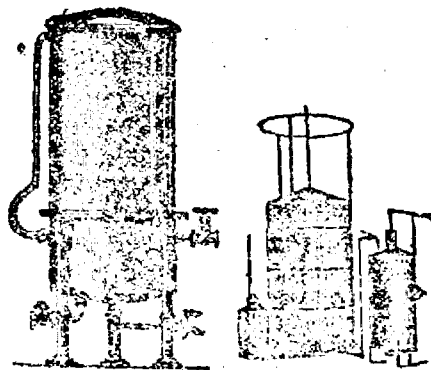
Schuster Hans, hărăgar Szászváros, Korház-utca.

Primeste spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea.

Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi etc.

Vase de fier cafea, vase de spălat și curățit. — Primeste montarea și repararea fântanelor artificiale

pe lângă preșteri moderate. Comandele se execută prompt.

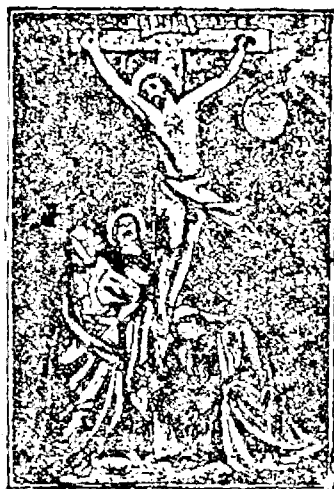
In 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și lustruitorilor diplomă. —

Taferner Antal

auritor de biserică și saloane

Versecz, Temesvári-u. 20.

Primeste spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de bransa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice icoane bisericesti. La dorința pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincia merg pe — — — speșele mele proprii. — — — Execuție promptă. Serviciu conștiințios.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietri monumentale. —

Gerstenbrein Tamás és Társa

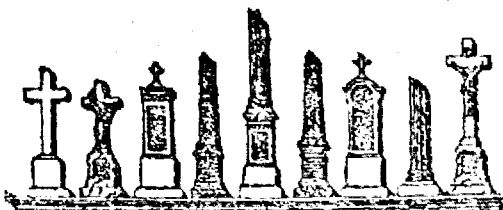
sculptori și măiestrii pletrari.

Atelierul central al magazinei: Cluj—Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietri monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central: Sibiu—Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva și Nagyvárad.

ABONAȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI
„TRIBUNA POPORULUI“
 FOAIE POLITICĂ SĂPTĂMÂNALĂ.

Abonamentul:

Pe un an . . . 4 Cor. | Pentru România și America:
 Pe un jumătate an 2 Cor. | Pe un an . . . 10 Cor.

Administrația: Arad, Strada Deák Ferencz 20.

Fabrica de prăjitoare de cafea și
 căminuri brevetate a lăcătarului :: ::

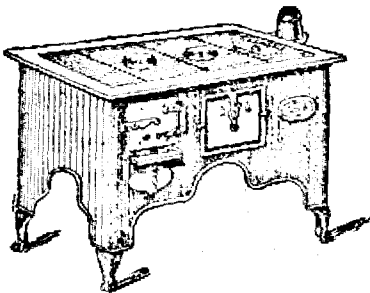
Ifj. Fazakas Ferencz

Szepsziszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea
 brevetate și căminurile (șparhert) recunoscute de
 cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat
 peste 400 bucăți.

Primesc și eșecut pelângă
 prețuri moderate orice lucrări de
 strungărie în fier, repararea ma-
 șinelor și mecanismelor de fier,
 a casselor etc. pelângă garanție.

Trimite franco fiecăruia care
 se referă la ziarul acesta preț-
 curent despre prăjitoarele și că-
 minurile sale brevetate.

Mașini de scris

IDEAL și ERICA.

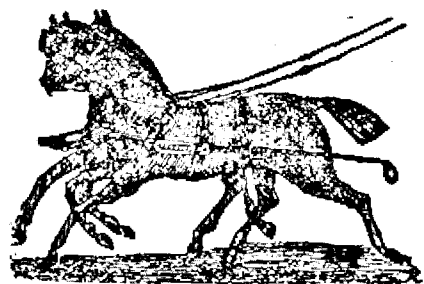
GRAMOFONE

Mașini de cusut VERITAS.

(fabricație proprie) și cele mai solide părți constitutive: panglici
 de culoare, hârtie de copiat, ace, plăci etc. se găsesc la mecanicul:

George Barthelmie, Brașov, Weisz Mihály-u. 23.

Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier mecanic din Ardeal.
 Atelier p. reparat mașini speciale de scris, de orice sistem de-
 asemenea aparate mecanice fine etc. Școală de scris cu mașina.

Atelier de curelărie,
 șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

(odinioară Societatea curelarilor)

Sibiu—Nagyszében,
 Heltauerg. Str. Cisnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat,
 sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele
 solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate.
 Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut
 și legat, Sky (vârzobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni
 jamperi de piele fabricație proprie, pentru oi și militari,
 cari stau strâns lipite pe picior. — Reparările se execută prompt.
 Mare deposit de hamuri pentru cal dela soiurile cele mai
 ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cal și
 cofere de călătorie. — Comandele se eșeptuiesc conștiințios.

MATUTSEK JOZSEF

Kolozsvár, Szentegyház-u. 3.

Recomandă depozitul său bogat
 asortat cu totfelul de

Încălțăminte

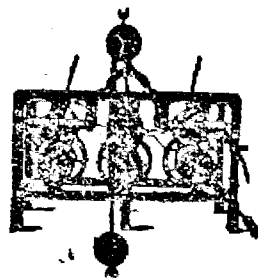
bărbătești și femeiești execu-
 tate în atelierul propriu.

Comande din provincie, după măsură
 sau că trimițând o
 gheată veche care'i
 șade bine se pre-
 gătesc prompt și
 din material bun,
 trainic și la modă.

Oroloage de turn

pentru palate, case comu-
 nale, fabrici, locuțe private
 regulează și aranjază mai favorabil:

Cataloage și speci-
 ficări de prețuri tri-
 mit gratis și franco

Müller János,

Succesorul lui Mayer Károly

dela prima aranjare cu vapor
 a fabricii de oroloage din :

Budapesta, VII., Tököly-ut 52.

— (Casa proprie). —

Petru Novac

ferestrău și moară cu aburi
 Arad-Micălaca.—Telefon 670.

Am onoare a aduce la cunoștința on. pu-
 blic, că în ferestrăul meu se pot căpăta
 ori-ce fel de material de lemn de brad ș. a.

scânduri, grinzi, laț, căpriori, încheetori etc.

Domnilor arhitecți și dulgheri le
 pun la dispoziție locul de legat.

În moara de aburi pregătesc făină de
 grâu și de cucuruz.

Afară de aceea se poate căpăta

lemne de foc

cu vagonul, în stânjîn sau tăiate, trimise acasă

Lemne de ars se află și la magazinul meu
 din Arad, Telefon 579. Piața Óvár, (îna-
 intea podului de lemn spre vechea cetate).

GEORGE RUMMEL
Salon de modă, Honterusgasse 5.

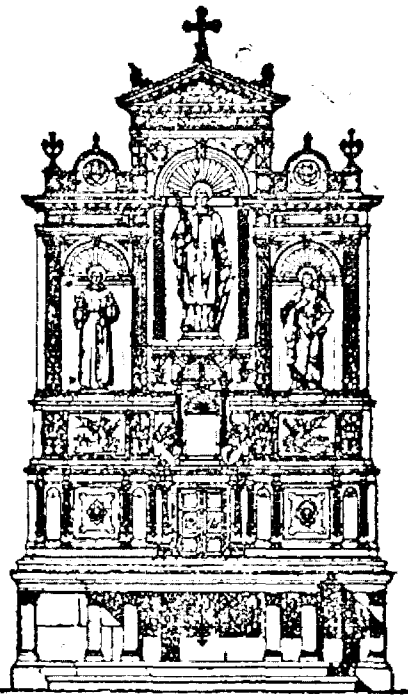
ANUNȚ!

Pentru sezonul primăvară!

Am onoarea a aduce la cunoștința onor. public de dame că mi-au sosit *Jurnale de Modă* bogat ilustrate după modele cărora lucrez cu gust în atelierul meu toffelul de costume, jachete, haine de stradă și salon, capoturi Princese și Reform, folii, talii, mantale, costumuri pentru sport și orice haine englezești și franțuzești.

Serviciu prompt. La înștiințarea, prin postă la dorință merg și acasă.

George Rummel,
Salon de modă, Sibiu, Honterusgasse 5.

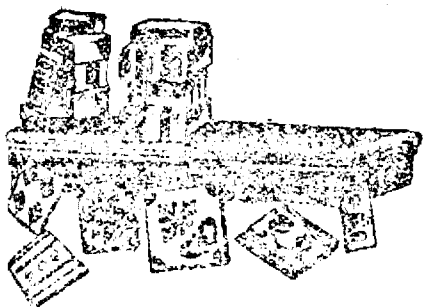

Szeifert János
sculptor,
Arad, Magyar-utca 29.
Pregătește toffelul de lucrări din acest ram, ca *iconostase, amvoane, aranjamente pentru biserici și salon*, toffelul de sculpturi pentru tâmplari. Reparaturi se efectuează prompt; comanda din provincie se execută grabnic. — Pentru aceasta solicit binevoitorul sprijin al publicului
Cu stimă: **Szeifert János.**

Simics József

anteprișă de clădiri și fabrică de ciment monumente și beton

Lugoș, Str. Buziașului 37. Casa proprie.

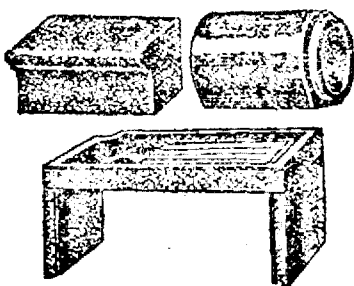

Primește toffelul de lucrări din acest ram, poduri de beton, viaduct, canalizări, usucarea pârșilor umezi, învelișuri de beton, terase, monumente, pedestale,

trepte, bazine, boltituri din beton de fier, cupole pentru biserici, șghiaburi, pârșii sectanți, cerdacuri de ciment și pregătirea lucrărilor din asfalt.

Are în depozit tot materialul de lipsă pentru lucrările din acest ram, ghips, ciment românesc și de portland, trestie pentru moloz etc.

Lucrările se fac pelângă garanție. — Preliminare și planuri se trimit gratuit.

Gramofone și plăci, Aprinzători original „Imperator“, lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin în marele magazin de fabrică a lui

Tóth József, Szeged, Könyök-u 3.

Vânzare și pe rate.

Cereți gratuit prospectul de prețuri.
Se caută revanzători.

Th. Schmidt

fabrică de ploiere

Sibiu - Hermannstadt, Reispargasse No 7.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

(pt. soare și ploale) precum și

ploiere

de calitate excelentă pentru domni și dame.

Comanda se execută prompt și cu punctualitate

Apapducte.

...ce doresc apapducte ieftine să se adreseze la anteprișă la Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. 1. Cunoscut atât în Budapes'a cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779. Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de conducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi școlare. — Specialist în sonda. — Primește pe lângă condiții avantajoase în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuite se rugă pe anul întreg pentru ținerea în bună rânduială a caselor și pentru repararea bazinei closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor și anul care nu reclamă ape și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Milan Jorgovits

curelar, șelar și fabricant de geamantane în

Timișoara-Centru

Strada Jenőherczeg-u. 14.

— (Lângă muzicantul Braun). —

(Temesvár - Belváros).

Recomandă în atenția onor. public din localitate și jur, magazinul său bogat asortat în hamuri și tot ce e de lipsă la călărit, apoi geamantane și geanțe de diferite calități. Mai departe recomandă băturile, căpeștrile și biciurile în cel mai favorabil preț. — Reparările se fac repede și la timpul cerut. — Comanda se execută prompt.

Vînzare de pămînt!

Pe pusta KUTASI

442 holde mici de pămînt arător

al doamnei V. KISS

sunt de vînzare

în bucăți mai mici sau mari.

Pe acest pămînt arător de clasa I-ă sunt deja votate împrumuturi de 900 Coroane după holde mici.

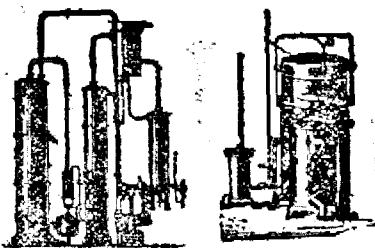
Informațiuni mai de aproape dă singur numai:

Herzog Sándor

Arad, Str. Weitzer János 15.

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászsebes,
Ulița Petersdorfer Nr. 5.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Tofelul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri birturi, instituțiuni etc.

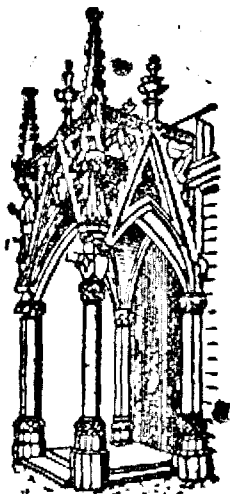
Vase de fierț cafea, vase de spălat și curățit.

Mai departe primește și montarea și repararea fântânelor artificiale pe lângă prețuri moderate.

Comandele se execută din material de prima calitate.

Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-u. No 4.

:- In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. :-

Execută și reparaază

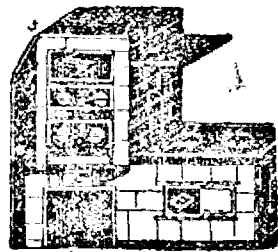
lucrări de sculptură artistică

figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii; monumente mormântale, tofelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pe lângă prețurile cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

Frații Weber

lăcătuși pentru edifici și constructori de apaducte
Timișoara-Fabric, Str. Távirda 26a.

Primim orice lucru, ce se ține de bransa aceasta precum și
reparaturi anume: strîngerea în fer a zidurilor

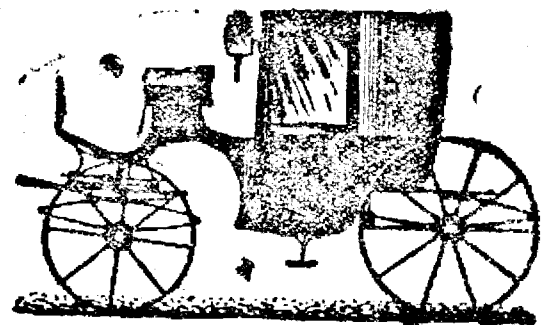

porți de fer, îngrădiri

de morminte, cămine perpetue,
vetre de fierț (șparherturi) etc. etc.

Luăm spre lucrare construirea de apaducte
precum și telefoane de casă și ridicarea
parafulegerelor, pe lângă un preț modern
și garanță atât în loc, cât și în provincie.

Orice reparaturi cu promptitudine și cu prețuri ieftine!

Mare asortiment
de factoare,

trăsuri

închise și deschise,

trăsuri cu un cal

cărute

pentru economie, lucrate foarte solid, le recomandă

CAROL WEINDEL, fabricant de trăsuri

SIBIU—NAGYSZEBEN, str. Șaguna No 19.

Compoziții din cel mai bun material!

STEFAN SLADECK IUN.
FABRICA DE MOBILE
VIRSET

strada
Kudritzker No 44-46

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobil-
ele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
moderate.

Mare depozit de plano
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
și mașini de cusut.

S'a deschis

Filiala fabricii de
 ete anatomice Moskovits
 în Arad, Piața Libertății No 18.

Prețuri
 fixate
 egal:

10 Cor.
 13 >
 17 >
 22 >

Prețuri egale.

Prețuri fixe.

Construcții de mori.

Efectuește

FABRICA DE MAȘINI MAYER, SOC. ACT.
 în Szombathely și Budapest V., Váci-körut 61.

Mașini pentru mori și instalații complete de mori sunt cele mai perfecte! Site, scaune, pentru suluri, mașini pentru curățirea grișului și mașini pentru despoiat de ori-ce sistem și mărime.

Construcții de mori.

Construcții de mori.

RELITSCH JÁNOS,

atelier de instrumente
 muzicale în

Versecz
 Kudrici-ut 5, colțul
 străzii Deák Ferenc.

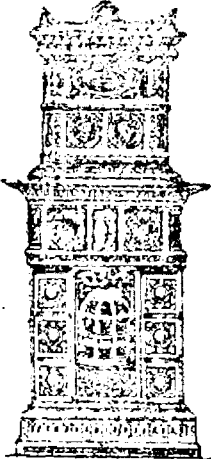
Recomandă în atenția onoratului public din loc și jur, magazinul său de instrumente muzicale provăzut cu puteri de prima forță unde se află, violi, tamburine, armonice, gramofone, tobe, celine, triaungule, oboe, flaute, clarine, goane, etc. cari toate se pregătesc și se repară pe lângă prețuri moderate.

Instrumente vechi se primesc pelângă prețurile cele mai mari posibile. Comandele se efectuează prompt.

Cel mai mare depozit de cuptoare de olane

MICHAIL WAGNER

fabricant de cuptoare și olar,
 Besztercze, Ungargasse 12.

Recomandă cuptoare de olane, căminuri, cuptoare pentru bucătărie; fabricație proprie, pelângă prețuri moderate, modele simple până la cele mai complicate în culori variate și moderne.

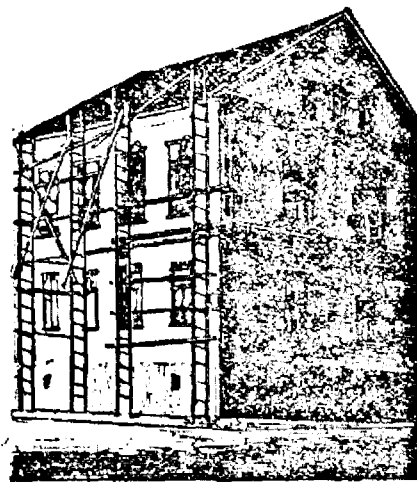
Totfelul de reparaturi și prefaceri se efectuează cu prețuri convenabile

Comandele pentru băi de vană și căptușirea pereților se fac deasemenea din asortimentul depozitului.

Biroul arhitectului

Jfj. Czako Lajos
 Kolozsvár
 Monostori-ut 60.
 Telefon No 936.

Primește orice lucrări din acest ram, planuri, preliminară de spese, conducerea și supravegherea edificărilor, controlarea și valorarea lor, cum și edificări complete, atât în loc cât și în proviucie, pelângă prețurile cele mai moderate.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI ARAD,
 Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira.

Cea mai bogată magazie în articlii pentru sfintele biserici și preoți

Postavuri de reverenzi, brîuri preoțești, roșii, vânațe și negre.

Fondat la 1875.

Fondat la 1875.

BLATTNER KÁLMÁN

prima fabrică de oglinzi și cadre de tablouri în
DEBRECZEN.

Recomandă negustorilor de galanterie

oglinzile de bazar calitatea I și II,

în culoarea lemnului de nuc, mahagon și natură, deasemenea geamgiilor (uiegarilor) cadre $10\frac{1}{16}$ și $8\frac{1}{10}$ poleite în culoarea nukului pentru oglinzi, cu sau fără oglindă. *Ostrete din arin rusesc*, pentru cadre în culoarea nukului sau mahonului. *Oglinzi pentru cutii și toaletă.*

Preț-curent și modele se trimit gratuit.

Iosif Haas

zugrav de biserici în
Nagyszeben - Sibiu - Saggasse No 13

PRIMEȘTE:

și ia în itreprimere zugrăvirea de biserici, în tot stilul, împodobirea lor, pictarea altarelor și icoanelor sfinte precum și lucrări de aurărie.

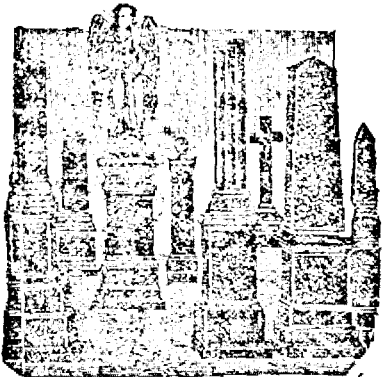
Execuție splendidă.

Inst. de zugrăvire artistică. Comandele se execută cu cea mai mare specialitate. La cerere face schițele necesare, iar la angajament merge în persoană.

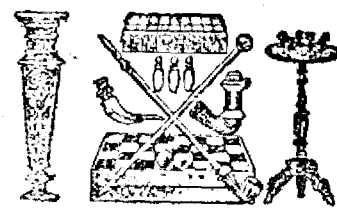
Prețuri moderate.

Nagy József, sculptor.

Fabrică cu instalații electrice de ori-ce mobile din marmor, granit, sienit și marmor de labrador în

Brașov—Brassó.

Primește spre efeptuire orice lucrări de sculptură, precum și pietrii sepulcrale, monumente, mauzolee din orice fel de piatră. Comandele se execută grabnic și conștiințios.

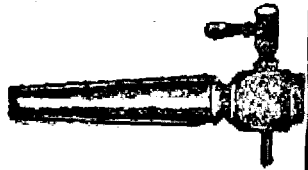
LÉVAY GYÖRGY

STRUNGAR

SZEGED, Püspök-tér

Primește spre efeptuire și reparare totfelul de lucrări ce aparțin acestei branșe, precum: popice și bile, deșci și slăvini (pipe) pentru buți, gherghefuri p. lucru de m. articole p. fumători, cămășuri, șpițuri etc.; bile și d. pentru biliard; domino, șah și totfelul de decorații, la mobile, etc., cuire ș. a.

Comandele se efeptuesc prompt și conștiințios.

Ghetele

Are 120 filiale în Ungaria și cele mai mari orașe din străinătate.

cu toate că sunt ieftine, lucrate din materialul cel solid și fin. — Formă eleg.

::: Cea mai mare fabrică ghete din Monarhie. Catalogul ilustrat se trimite gra.

„TURUL“ fabrică de ghete în Timișoara

Depozit principal in

societate pe ac

Arad, Andrásy-ut.

Cel mai mare asortiment

Noul conducător: Eduard Weinberger.

GHETE de prima calitate

Ghete originale Goodyar Welt, recunoscute de cea mai bună calitate a vremii.

locuitorilor de pe glob. Până acum eva-
variau între 400 și 500 milioane.
cifrele pe provincii: Se-Suen 79 milioane,
ung 38; An-hui 36; Hu pei 34; Canton 32;
39 și Manciuria 17 milioane.

Dr. Couyat, medic francez serie: Unui pa-
am dat apa purgativă Ferecz József, în
căreia s'a vindecat pe deplin, celelalte me-
mente nu i-a folosit nimic. Apa amară Fe-
József, se află în băcăni și drugherii. Di-
na de expediție — Budapesta.

croitoria universală. I. Petrașcu, Sibiu —
Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721.
gătesc cele mai frumoase haine, după croială
pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri,
paltoane etc. Asemenea se execută pentru
și voluntari, tot felul de uniforme, iar în de-
se află diferiți articli pentru uniforme: săbii,
portofee, mănuși etc. Atrag deosebită atențiune
reverențelor preoțești, ce se pregătesc în ate-
după moda cea mai nouă. Comandele se
în timp foarte scurt.

DR. VICTOR GRAUR.

medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Andrássy-tér Nr. 22. — Etajul I
palatului administrativ (comitatului)

Activitate culturală și socială.

— Petreceri, concerte, etc. —

3 Iunie n.

bovita: producție teatrală împreună
în sala școlii. Se vor juca: „Așa a fost
de A. Țintariu; „Țiganul în căruță“ de
„Tinerete-nebunețe“ de E. Suci.
la orele 6 jum. seara.

despărțământul Marghita al Asociațiunii
literatură română și cultura poporului
invită cu toată dragostea pe membrii
de toți sprijinitorii culturii românești la
sa adunare generală-ordinară

se va ține în comuna Popești, la 12
v. a. c., 2 ore p. m., în biserica locală,
înaintea program:

avânt de deschidere.

constituirea adunării.

prezentarea raportului general asupra au-
despărțământului și a raportului casei.
legerea unei comisii pentru cenzurarea
de sub punctul 3 și a uneia pentru
membrii.

legeri populare:

Coriolan Manu: Despre meserii.

Dr. Aurel Nichita: Chestii juridice.

Ioan Abrudeanu: Folosul învățării.

Victor Pop: Biserică, școală „Aso-

șințarea agenturii și inactivitatea bi-
a treia a despărțământului.

legerea alor doi membri, cari să repre-
despărțământul la adunarea generală din

asta a Asociațiunii, la Blaj.

raportele comisiilor de sub punct 4.

propuneri și interpelări.

Comitetul despărțământului se va pre-

corpore la serviciul divin, ce se va ce-

ainte de prânz. Corul mixt din Coheț,

ducerea dnului Inv. Grigoriu Görög, va

spunsurile liturgice, iar după adunare va

ședința comitetului, ținută în Marghita

mai 1911.

Dr. Dionisie Stoica
directorul despărțământului.
Stelian Russu
secretarul despărțământului.

Centralele cooperativelor.

organismul cooperativ un rol foarte
ant îl au casele centrale. După obiec-
prinderii lor deosebim case cen-
pentru băncile populare, cari au de

scop alimentarea cu credit și înlesnirea tu-
tutor afacerilor de bancă pe seama bănci-
lor populare, cari s'au atașat la aceste cen-
trale pentru cumpărarea și vânzarea în co-
mun de articole în contul diferitelor coo-
perative.

Pe piețele de bani, ori cât ar fi de ușoare
condițiile de credit, pentru însoțirile dela
sate, folosirea lui e împreună de foarte
multe ori cu multe neajunsuri, așa încât s'a
simțit necesitatea, ca tovarășii pentru ace-
ste trebuințe, să-și creeze singur un izvor
de alimentare.

Condițiile în cari aceste centrale acoardă
creditele sunt în împrejurări normale, foarte
avantajoase, căci nu se are în vedere nu-
mai strângerea de venite, ci mai ales ajuto-
rarea tovarășiiilor.

Acordarea de credit la băncile populare
se face după o examinare amănunțită a tu-
tutor evidențelor, din cari se poate stabili
averea cooperativei și a membrilor ei.

În astfel de cazuri, se cercetează:

1. Statutele cooperativei.
2. Lista membrilor cooperativei și a averii
ce reprezintă fiecare.
3. Bilanțul anului care a expirat.
4. Bilanțul brut al ultimei luni.
5. Raportul ultim al revizorului.
6. O copie a concluzelor direcțiunii re-
feritoare la îndreptarea greșelilor observate
de revizor.

7. O listă a dării ce plătesc membrii
cooperativei.

Fiind adoptată la cele mai multe bănci
populare, garanția nelimitată, acordarea cre-
ditului nu prea întimpină greutatea, fiind ri-
zicul împărțit pe averea privată a atâtor
membrii.

Forma acestor case centrale este cea
a cooperativelor cu responsabilitatea limi-
tată, sau a societăților pe acții. Membrii
pot fi însoțirile de credit și alte coopera-
tive din ținutul respectiv. E bine dacă în-
ființarea astor fel de centrale se face după
județe, provincii sau ținuturi, de oarece se
naște o separare necesară pentru viața eco-
nomică.

Casele centrale pentru cumpărarea și vân-
zarea în comun, au de scop cumpărarea în
mare, de articole necesare pe seama coo-
perativelor sătești, sau vinderea în comun
de produse agricole.

Prin faptul că se cumpără o cantitate mai
mare de articole, se obține totdeauna un preț
mai favorabil. Mai departe se asigură cali-
tatea mărfii și se ia rizicul pentru orice
pagube. Aceste case centrale n'au magazine,
ele mijlocesc pe lângă o proviziune mini-
mală, cumpărarea și vânzarea de articole.
Au legătură pe toate piețele și sunt orien-
tate asupra prețurilor și calității diferitelor
mărfuri.

În cele mai multe sate, serviciul caselor
centrale se face de cătră federale, unde e în-
treaga conducere concentrată.

Principiul diviziunii muncii, s'a arătat și
la cooperative de folositor și s'a dovedit că
un avânt mai puternic numai așa se poate
da, dacă se decentralizează această muncă
și fiecare își ia organizația ei de sine stă-
tătoare. Astfel întâlnim în Germania case
centrale pentru însoțirile de credit, pentru
cumpărarea și vânzarea în comun, centrele
de lăptării, de vieri ș. a. Chiar și organiza-
zația raiffeisiană a adoptat punctul acesta
de vedere.

În Austria încă s'a arătat tendința aceasta
de decentralizare.

E.

BIBLIOGRAFII.

«Păstorul Sufletesc», ce apare în al VI-lea
an la Șimleu (Szilágy-Somlyó), e singura re-
vistă românească de predici — atât în mo-
narchie cât și în regatul liber, România, —
deci n'ar fi iertat să lipsească din biblioteca
nici unui preot românesc. În ea se găsesc
predici pentru toate Duminecile și sărbătorile,
precum și pentru toate ocaziunile. Revista
apare lunar, apucând înainte predicile pentru
sărbătorile din luna ce urmează. Nrul 6 — pe
Iunie, care deja s'a trimis abonaților, are ur-
mătorul sumar:

† Dr. Ioan Szabó.

Înălțarea Domnului.

Dumineca a șaptea a sf. Părinți.

Sărb. Pogorîrea Duhului Sfânt.

Ziua a II-a de Rusalii.

Dumineca I. după Rusalii.

Dumineca a II-a după Rusalii.

Cronică. Bibliografie.

O recomandăm cu căldură clerului româ-
nesc. Abonamentul 10 cor. pentru monarhie.
În străinătate 16 cor.

La „Librăria Tribunei“ se află de vânzare:

N. Iorga: Mihai Viteazul (Schită de poem dra-
matic). Teatru á 1 cor + 5 fil porto.

E. Suci: Nunta Țiganului. Comedie originală în-
tr'un act, scrisă în versuri á 60 fil. + 5 fil porto.

E. Suci: Au plecat la târg de vite. Dialog á 30
fil. + 5 fil. porto.

E. Suci: Țiganul cătană. Comedie originală în-
tr'un act á 30 fil. + 5 fil. porto.

La „Librăria Tribunei“ se află de vânzare: Biblio-
teca „Lumina“ á 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 1. Em. Gârleanu: Trei Vedenii.

Nr. 2. H. de Balzac: Călăul.

Nr. 3. I. Agârbiceanu: Prăpastia.

Nr. 4. Paul Heyse: Prisonierii.

Nr. 5. N. Beldiceanu: Un singuratic.

Nr. 6. Alfred de Musset: Mimi Pinson.

Nr. 7. Carmen Sylva: Prințul Codrușii.

Nr. 8—9. Er. Renan: Viața lui Isus.

Nr. 10. Victor Eftimiu: Fără suflet.

Nr. 11. Benjamin Constant: Adolf.

Nr. 12. C. Micszath: Cavalerii.

Nr. 13. D. Anghel: Povestea celor năcăjiți.

POȘTA REDACȚIEI.

„Coriști“ din Cohalm. Adus în publicitate, con-
flictul dv., numai agrava se poate. Căutați o soluție
pașnică, așa cum cer interesele noastre românești.

Șomoșcheș. Ziua venirii lui Corfescu la Arad nu
e fixată până acum. Vom publica de cu vreme ziua
concertului, după ce ni-se va comunica.

M. M. (Murani). Adresați-vă dlui Dr. Dionisie Mol-
dovan, avocat în Sibiu, care vă poate da lămuriri
exacte.

S. R. (M.) Raportul în numărul de Luni.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și 1911.

BEISZ

MIKSA

fabrică de MOBILE

în

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14.

(Lângă Apolo).

Vin de deal.

Din 910 cu prețul de 48 cor. Hectolitru
să capătă la

Aureliu Dr. Petran
Kovaszincz, Arad megye.

»CODRUL«
Institut de credit și economii în Buteni.

CONVOCARE

Invităm pe domnii acționari ai institutului de credit și de economii »CODRUL« la
**Adunarea generală
extraordinară**
care se va ține în Körösbökény (Buteni),
la 17 Iunie st. n. la orele 10 a. m., în
localitățile institutului.

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunării.
2. Alegerea a 3 membrii în comitetul de supraveghiere pe timp de un an.
3. Eventuale propuneri în sensul § 21 din statute.

Körösbökény (Buteni), la 29 Maiu st. n. 1911.

Direcțiunea.

Dispozițiuni statutare: În adunarea generală au vot decisiv numai acei acționari, cari au fost induși în cartea acționarilor cel puțin cu 30 zile, și au depus cu 24 ore înainte de adunarea generală acțiunile lor la casa institutului, ori la institutele designate de direcțiune. Eventuale plenipotențe încă sunt a se depune la institut cu 24 ore înainte de adunarea generală, căci la din contră nu vor fi considerate (§ 17).

Fiecare acție dă drept la un vot (§ 18).

Plenipotențatul trebuie să fie însuși acționar al institutului.

Nici un acționar nu poate avea mai mulți plenipotențați.

Pe minoreni îi reprezintă tutorii, pe societăți, corporațiuni și institute le reprezintă reprezentanții, lor legali și în cazul când aceștia n'ar fi acționari (§ 19).

Conform §-ului 17 din statute pentru primirea depozitării a acțiilor, am rugat institutele »Victoria« Arad și filiala ei din Világos (Șiria), «Lunca» din Boroșinetu.

ANUNȚ.

Banca pestană societate pe acții, caută
un corespondent

apt de limba română și maghiară. Oferte sunt a se adresa Agenției de publicațiuni: J. Blockner, Budapesta, IV., Strada Semmelweis No 4.

Wällischhof

stabiliment de hidroterapie și sanatoriu aranjat conform tuturor recerincelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann; (băi de aier, de soare, de abur, de aier cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium, băi medicinale și electrice, gimnastică etc.) 30 minute depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele ale schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach și de intestine etc.

Cură de slăbire și îngrășare.

În stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psihice.

Posta: Maria-Enzersdorf bei Wien.

Telegrame și telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien.

Cu prospecte și cu detaluri stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în
Magyarád se află de vânzare în
cuvant mare și mic:

**vin vechiu și nou
de Măderat.**

**! Cancelarie administrativă
și birou de informațiuni
în Budapesta. !**

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocusuale, administrative și comerciale, mijlocesc împrumuturi personale, ipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp; mijlocesc cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini motoare și alte rechisite economice; finanțez parcelări de moșii, exoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școale și pentru cumpărare de izlaze și pășuni; efectuează totfelul de comande comerciale eventual și la bursă prompt, pe lângă taxe moderate și anticipația pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea,
advocat diplomat

VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon 171-27.

Băile sărate Pavel

(com. Maramurășului)

Proprietatea moștenitorilor fostului episcop Pavel — Peste sute de itelectuali vizitează an de an localitățile balneoclimaterice Pavel din Slatina Maramurășului.

Băi de apă sărată, inhalată și cură de hidroterapie. Aer ozonizat.

Intreținere splendidă, camere și vile și pentru familii. Promenăzi cu brățari.

Prospecte și informațiuni trimite la direcțiune.

Direcțiunea Băilor Pavel.

Slatina (Aknaszlatina, Máramaros m.)

Nou! Modern

S'a deschis

librăria, papităria și magazia de note muzicale

Geza Décs

Strada Forray (Palatul Hunyady) lângă firma Brunner.

Leon Tolstoi.

28

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Printul Vasile, grozav de palid și de slăbit, îl însoțea șoptindu-i mereu la ureche. După aceasta el se opri în sala cea mare, acoperindu-și ochii cu mâna. Apoi se ridică și se îndreptă, zorit și cu chipul plin de îngrijorare, spre apartamentul celei mai mari dintre prințese.

Persoanele rămase în lumina slabă a salonului șopteau între dânsule ori se intrerupeau brusc și aruncau priviri curioase și neliniștite spre ușă, ori de câte ori aceasta se deschidea și eșea sau intra cineva la bolnav.

— A sosit clipa! rosti un preot bătrîn, ce ședea alături de o doamnă care-l asculta cu evlavie... A sosit clipa... A merge mai departe nu-i cu putință.

— Nu e prea târziu pentru sfânta cuminecătură? întrebă vecina lui, prefăcându-se a nu ști nimic.

— O să fie nevoie de vreme lungă, răspuse preotul și, trecându-și binișor mâna peste cap, aduse spre fruntea-i pleșuvă o șuviță de păr sur.

— Cine era asta?... Generalul șef? răsună dintr'un capăt la celalalt al odăii... Cât pare de tânăr!

— Are aproape șaptezeci de ani... Se spune că contele și-a pierdut cunoștința... Era vorba să se împărțea-sească...

— Am cunoscut pe cineva care a fost împărțășit de șapte ori...

Dela bolnav eși a doua nepoată a contelui Be-

zukhow. Ea avea ochii roșii; se așeză alături de doctorul Lorrain care sta într'o atitudine grațioasă sub portretul împărătesei Catherina.

— Ce frumoasă vreme avem, prințeso, admirabilă! Parcă suntem la țară, nu la Moscova.

— Nu-i așa?... răspuse domnișoara cu un suspin... Îmi dați voie să-i dau de băut?

Medicul căzu pe gânduri.

— Și-a luat medicamentul?

— Da.

Doctorul își privi îndelung mâna.

— Luați un pahar cu apă fiartă și puneți înăuntru o linguriță de (el făcu o mișcare cu degetele lui subțiri) de... zahăr.

— Nu cunosc nici un caz în care bolnavul să fi rezistat după a treia dambă, spunea un medic neamț unui aghiotant.

— Ce om robust era! îi răspuse aghiotantul... Cui îi rămân toate bogățiile lui?

— Se va găsi, el moștenitor, reluă neamțul cu un zâmbet vulgar.

Ușa se deschise din nou. Toată lumea privi; era a doua prințesă care, după ce pregătise paharul, intra la bolnav.

Medicul german se apropie de Lorrain.

— Cred că se va țări până mâine.

Lorrain își strînse buzele și făcu un gest negativ, solemn, cu degetul arătător:

— În noaptea asta cel mai târziu! sopti el, zâmbind cu orgoliu de propria sa știință, care-i permitea să precizeze așa de bine situația bolnavului.

Printul Vasile deschise ușa odăii prințesei celei mai mari. Înăuntru era aproape întunec: două candelă mici ardeau în fața icoanelor, răspândind un miros dulce de flori și de parfum. O multime de mobile mici:

scrinuri și măsuțe, încăreau odaia; pe jumătate de un paravan, se deosibeau cearsăfurile unui pat alb.

Un câțel lătră.

— Ah! d-ta ești, vere!

Ea se ridică și trecându-și mâna peste față de credea că e acoperit de un strat de neapătare întâmplat? m-ai înspăimântat!

— Nimic nou; mereu același lucru. Dar să vorbesc cu tine despre afaceri, Căci printul.

Și el luă loc cu un aer obosit pe care se ridicase prințesa.

— Ce cald e la tine! Sezi colea și să...

— Credeam că s'a întâmplat ceva, și... fața lui, gata să-l asculte, cu aerul ei aspru.

— Am încercat să dorm, dar înzad...

— Ei bine, draguța mea, începu luându-i mâna și aplecându-o încet spre ceul său.

Aceste cuvinte păreau a cuprinde căci vărul și verișoara se înțelegeau de...

Printesa, cu talia ei lungă, uscată și întoarse încetșor ochii ei bulbuceți și dânsul, privindul în față; apoi scutură și căută spre icoană. Mișcarea aceasta lege în două feluri: durerea resemnării și speranța unei odihne apropiate.

Printul Vasile o interpretă în felul...

— Crezi tu că eu nu sunt istovit? un cal de poștă. Dar să vorbim serios...

El tăcu și stringându-și buzele o expresie neplăcută, care nu semăna...

„IANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou product igienic pentru curățirea și înfrumusețarea feței. — Înlătură petele galbene, bucele pricnuite de înfierbântell, agrăbunțe și alte necurățenii de piele.

Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. 1 teglă 1 coroană.

„Ianer” pudră. E non plus ultra pudret. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos, care acopere încreșturile și e cu totul nesticăcioasă. În culorile: roză, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer” apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingiile bureșoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1-60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer” esență pentru păr Excelentă pentru înălțurarea mătrefei și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

„Ianer” pomadă pentru creșterea părului 1 teglă 2 coroane.

„Ianer” vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet ori în blond părul sur și cărunt. Nereușita colorii e exchisă. La comanda să se noteze că părul încăruntit în ce culoare să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane.

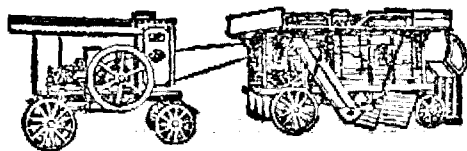
„I a n e r” apă care face părul blond Pentru a vâpsi în timp scurt, în băi, auriu, părul blond, roșu, chlar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer” leșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” alui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárváros F6-ut 70.

MOTOARE!

Cele mai bune și vrednice de încredere dere motoare de benin, accesorii pentru trierat, automobus cu benzin, motoare originale suedeze cu olei și motoare cu gaz, se pot cumpăra pelângă condițiunile cele mai favorabile și cu garanță pe mai mulți ani. Eftinătate și promptitudine.

Karczag Testvérek

Budapesta, V., Aulich-u. 7

Prospecte și cataloage trimite gratuit.

M. Schromm
mehanic

Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hosszú utca 27, unde se efeptuiesc tot-felul de lucrări atingătoare în aceasta branșă, precum:

mașini de cusut, biciclete, gramofoaane și apaducte, pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

Numai p. fumători

carl cu considerare țin la sănătatea lor dau zilnic câte 1—2 fil. mai mult:

Specialitate de club 120 foite 20 fil.

70 „ 12 „

O cutie de tuburi (100 buc.)

70 fil.

Marcă de scutire.

Se capătă pretutindenea.

Cine trimite adresa la

Halász Ferencz, Budapesta

Strada Nefelejts No 4.

primește două cărticele gratuit.

La sfaturile medicale, foitele nu sunt imprimate, dar cu toate aceste au o marcă de scutire și apoi semnătura fabricantului „MODIANO”.

Birou de informații !!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provinciă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac totfelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

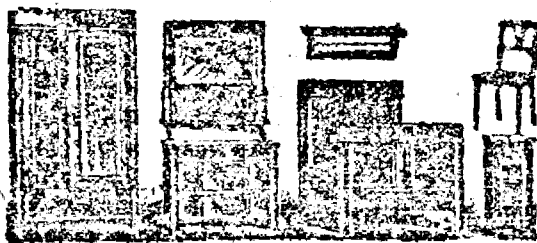
Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL

tâmplar de edificii și mobile

NAGYENYED, Rozsa-utca.

(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenea și fotolii.

Pentru sezonul de primăvară

Recomand magazinul meu bogat asortat în

pălării

albituri, cravate și mițe

Mare asortiment în pălării de băieți

pelângă prețuri fixe. Totodată recomand

atelierul meu de blănărie

pentru efectuarea a totfelul de lucrări

ce cad în branșa aceasta pelângă prețuri moderate și serviciu prompt.

Cu deosebită stimă:

Joan Bálint (János)

Timișoara-Fabric. Palatul orașănesc.

Expoziție permanentă

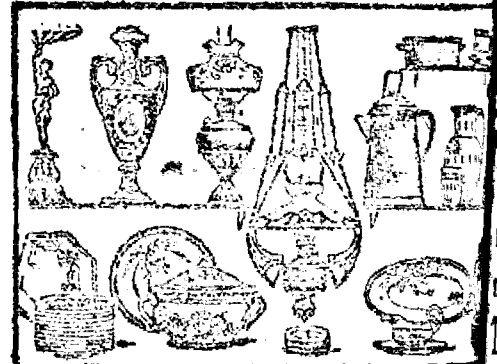
în localurile firmei

JOSIF JIKELI

din SIBIIU

STRADA CISNĂDIEI No 47.

Vizitatorul nu e obligat să cumpere

Consemnarea mărfurilor expuse

Sticlă, porcelan, obiecte de bucatărie.

Obiecte de oțel zesc și Solingen, mur.

Instalație completă de bucatărie în diferite prețuri.

Cadouri de argint, nichel și aramă.

Obiecte decorative.

Ceasornice, articole de toaletă, de voiaj, pentru turiști și manevre (aluminium).

Obiecte de oțel zesc și Solingen, mur. Scule bisericesti log gratis. Cadre p. tablouri finitoare de fose. Corpuri moderne iru lumina. Garnituri pentru mese de spațiu. cornise, mobile etc.

Amintiri din Sibiu. Noutăți sosesc necontenit. Prețuri ieftine.

KÁDI FERENC

căltunar ortopedic pentru bărbați și femei

Temesvár-Josefstadt, Hunyad

Își recomandă depozitul său bogat

ghete p. bărbați, femei și copii

calitatea cea mai bună cum și comas. măsură pelângă prețuri convenabile. raturile se primesc pelângă prețuri

Ce faceți băieți? — Tata ne-a dat voie! Căci fumăm doar tuburi veritabile Antinicotin firma „JACOBI“ din cutii de lemn

Păziți! Sunt veritabile numai cu inscripțiunea „JACOBI“.

Pentru femei și bărbați
CAPSULELE SĂNID

Să auzi adevărat ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuragiilor subite și cronice. O cutie cu instrucția aplicărilor (conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenței funcționale sunt renumitele capsulele întăritoare ale Drului Timkó, sticla costă 10 cor. și se trimite contra ramburs dela

Farmacia „Magyar Király“
Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

Correspondența să se facă în limba română.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARĂ.

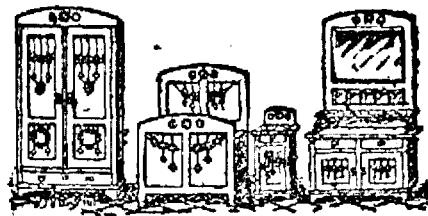
1910.		1911.	
8 Maiu		30 Aprilie.	7 Maiu
ACTIV			
127 027 830	{ 89 665 116 Rezerva metalică aur	122 995 222	173 604 318
	{ 37 362 714 > trate aur	50 843 000	173 748 222
1 797 244	Argint și diverse monete		1 455 419
64 176 548	Portofoliu român și străin		101 807 236
26 199 259	{ *) Impr. pe ef. publice	9 975 100	22 307 069
	{ > In cont curent	12 605 861	22 580 961
11 999 876	Efectele capitalului social		11 999 789
14 798 943	Efectele fondului de rezervă		17 885 442
3 116 121	> > amort. imob. și mașin. de imprim.		4 285 121
6 001 308	Imobile		6 021 993
712 208	Mobilier și mașini de imprimerie		736 028
696 674	Cheltuieli de administrațiune		729 997
105 279 100	Depozite libere		111 270 260
38 248 357	Conturi de valori		18 739 141
39 524 365	Conturi curente.		55 205 704
439 577 833			526 047 157
			525 533 461
PASIV			
12 000 000	Capital	12 000 000	12 000 000
28 352 686	Fond de rezervă	30 359 907	30 359 907
4 180 436	Fondul amort. imobili. mobil. și mașin. imprim.	4 461 614	4 461 614
255 349 060	Bilete de bancă în circulațiune	340 383 160	338 356 680
1 474 827	Dobânzi și beneficii diverse	1 470 583	1 550 439
105 279 100	Depozit de retras	111 270 260	111 550 935
32 941 724	Conturi diverse, sold	26 101 993	27 253 880
439 577 833		526 047 517	525 533 461

Scomptul 5%

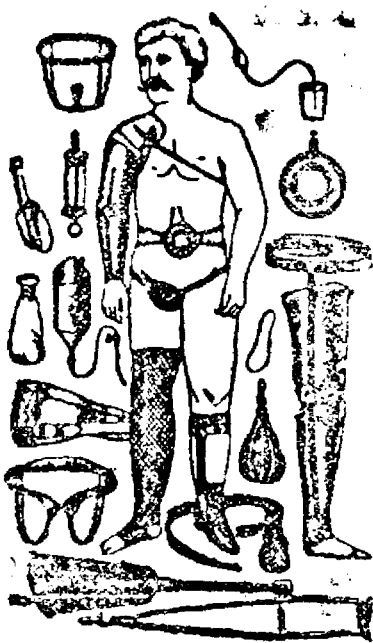
*) Dobânda 5 1/2%

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în
Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

Execută după planuri proprii sau străine
mobile
pentru dormitoare, prânzitoare și saloane precum și aranjamente pentru cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

HALÁSZ P. JÁNOS

atelier pentru bandage chirurgicale

BUDAPEST IX, Üllői u. 5

unde se află cu prețurile cele mai convenabile și brevetate

Suspensorii, bandage pentru burtă, picioare și mâni artificiale, ciorapi de cauciuc, benzi pentru îndreptarea staturii (gradehalter), mașini pentru umblat și sprijinit, precum și tot felul de articole necesare pentru îngrijirea bolnavilor, preparative de fabricație engleză și americană, irigatoare și injectoare. — — —

Grijiți de adresă.

Pentru 16 Cor.

Cele mai noi ceasornice Electro-Gold, remontoir de buzunar pentru bărbați renumite în toată lumea, sunt ceasornicele **Orwich, Wacht & Co.** Ceasurile ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare costă această provăzută cu capac cu împodobit cu bogate gravuri de aur, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității a galvanizării și aur 14 carate deosebit garanție pe 5 ani numai 16 Cor. Un lanț elegant potrivit ceasului 6-50 Cor. Răspundează contra ramburs. Neconvenind se restituie banii.

Depozit Central Rudbakin
Weiss, Weis III Weisgärberlande 58.

In atenția cumpărătorilor de
mobile

le recomand magazinul meu din Arad, strada Fejsze No 6 unde țin în depozit: aranjamentele cele mai moderne, pentru dormitoare, sufragerii și saloane cu prețuri moderate.

Primesc comande în atelier conform cerințelor preliminare și mustrelor ce le servesc publicului. — Condițiile cele mai favorabile.

Cu stimă:

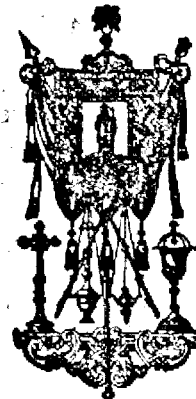
Csatlós András,
măsar și dulgher.

ILUSTRATE
cu motive românești,
vederi din Arad ș. a.
se pot căpăta la
LIBRĂRIA
TRIBUNEI
IN ARAD.

Luca K. Alexievits

pregătitor de haine prețești
NEOPLANTA — UJVIDÉK.

Recomandă atelierul său asortat cu totfelul de recvizite și haine prețești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică. Pregătește tot-felul de icoane sante legate frumos cu aur și mătăasă, steaguri, prapore și altele. Icoana Mormântului lui Christos îl face foarte frumos. La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Stefan Fekesházy

Institut de văpsitorie de haine și curățătorie chimică
Bistrița, Fótér 17. Lângă Primărie.

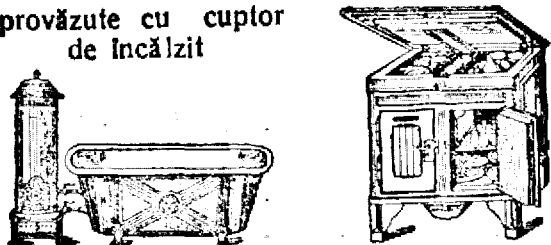
Primește: curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de bransa aceasta cu prețuri foarte ieftine.

Curățire și vopsitorie chimică de totfelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materii de mobile, perdele dantele și altele. Execuție promptă. Prețuri foarte moderate.

Dulapuri de gheață, vane de scaldat

provăzute cu cuptor de încălzit

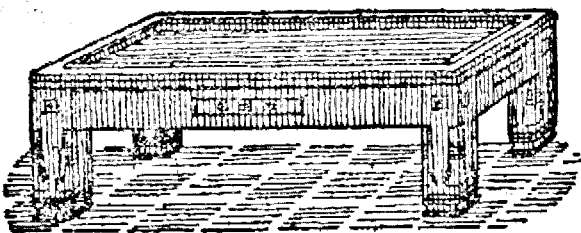
Vane de legănat, de șezut și pentru copii precum și orice articole igienice în execuție solidă se află în asortiment bogat, pelângă prețuri convenabile. Totfelul de lucrări de tinichea pentru clădiri, apaducte cu gaz aerian, instalații electrice.

H. M. WOLLNER, Budapest V., Arany János-utca 22/II. (Colțul Bálvány u.)
Telefon 36-63. Catalog gratis și franco.

— Premiata la expoziție cu medalie de aur. —

H. PÁLLÁN succesor Styászni József

prima fabrică ardeleană de biliarde și timplice în Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

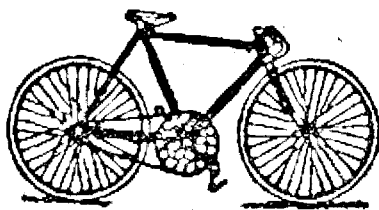

Primește aranjarea completă a cafenelelor. La cerere trimite instalatorul de biliarde și în provincie. — Ține mare asortiment de biliarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și tirg de schimb.

Bicicletele de renume mondial:

THE CHAMPION și PREMIER

cu osie campanilară

roată automată (cu frână liberă) se vând pelângă garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete — ca gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. În urma circulației mari unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus — în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapesta, VIII., József-körut 41.

Filiale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6
Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpest 'n 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote.

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA - FABRICA

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătura fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul înseși cu deosebire — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-surante ilustrate gratis.

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureșului.
(Templomfestészeti Müintézet, Mármaroszigeten).
Cancelaria: Piața Erzsébet-fótér No. 11, ușa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerime, fresco, icoane pe altar, altare construite de iconostase, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a ori-ce soi de icoane bisericești.

Renovăm foarte frumos iconostase și altare vechi, iar pictarea, abducerea cu marmoră și auritura lor o executăm cu cea mai mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor mai sărace eventual și pe lângă plățirea în rate. Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită — la fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

Dipl. de onoare Lovrin 1902. Medalia de aur Timișoara

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și ajutori bisericești
Intemeiat în 1888
Telefon pentru comit. și
Liferanții excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul...

Recomandă magazinul său bogat în atenținea binevotoare altele cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserică capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue

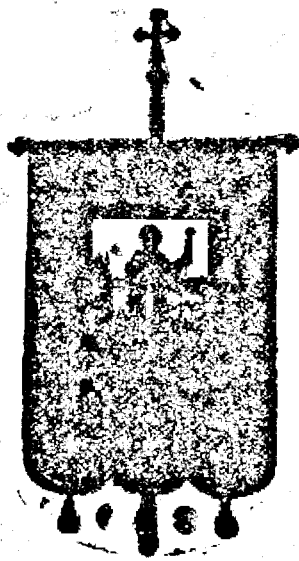
- sau altfel de ajusturi bisericești -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale

— necesare la formarea ajustărilor bisericești. —

Pentru liferările mele lau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

UZINĂ ASORTATĂ CU

INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

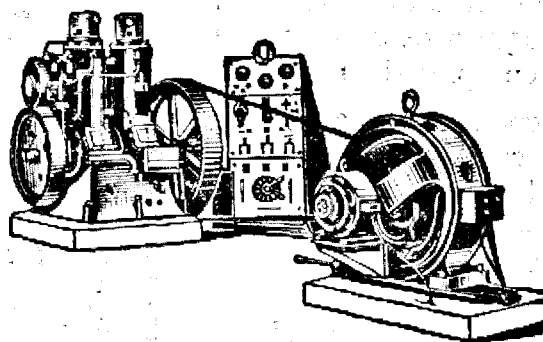
Motoare de olei brut SWIDER

Motoare de München ptu benzina și gaz condensat

Mașini electrice M. S. W.

Pompe centrifugale și turbina

Aspiciile inginerilor și preliminarile de proiectare pune bucuros la dispoziție.

„ELEKTRA”

soc. pe acții pentru edificarea uzinelor
Budapest, VI., Gyár-u. 11|L. Telefon...

Numai e lipsă

și tunzi părul ciasuri întregi cu ajutorul foarfecilor și al
câșului. Fiecare econom poate comanda pe o carte postală
pentru familia

Mașina de tăiat părul Solingen

pregătită din cel mai bun oțel.

Foarfecile mașinilor noastre nichelate sunt ascuțite și ciselate cu mare îngrijire și astfel să și expediază, alăturându-se la o mașină și un piaptân de tăiat de 5 și 10^m, un feder în rezervă, și olei de uns.

Expedierea se face și cu ramburs, ori trimițându-se banii înainte.

Prețul unei bucăți 6 cor., două bucăți se trimit franco (poșta plătită).

Frații LENGYEL Testvérek
magazin de expediție
KAPOSVÁR. (Somogy m).

Johann Spiler fabricant de
cupatoare de lut.

Sibiu — Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

cupatoare

descarcare și zidirea vetrelor de fier cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Comandele se execută imediat.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public român în loc și jur, că am înființat în Arad, Józseffőher-
szeg-ut No 9, un

nou institut de văpsit, curățire chimică și spălarea albiturilor cu aburi

pe aranjat și corăspunzător cerințelor moderne de azi

Praxa câștigată pe acest tereh în capitală și alte orașe mai mari ale țării, sunt în stare să îndeplinesc toate condițiile celor mai gingașe pretenziuni. Asigur onor. mușterii pelângă serviciul prompt și efeptuirea — cu prețurile cele mai ieftine.

Rog binevoitorul sprijin, al on. public

Cu stimă:

EUGEN JUNCAN.

Comandele din provincie se efeptuiesc prompt.

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu — Nagyszeben — Hermanstadt
Erzsébet. u. No 56 (casa proprie).

Execută toffelul de icoane artistice.

Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. Picturi renumite în oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimei este primul.

Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc.

Telefon 557.

Telefon 557.

Profesorii și instructorii de muzică primesc favor — convenit. —

Cataloage ilustrate la dorință se trimit gratuit și porto franco. —

Petrof Antal ^{succesor} Wonka József

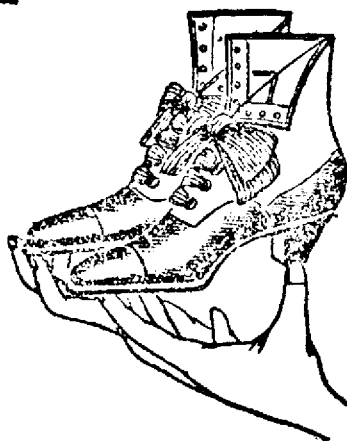
fabrică de pianes cesar regale în Timișoara-Josefin, Str. Szilágyi No 13.

Magazin în Hunyadi-ut No 16.

Liferează:

PIANE și PIANINE

efectuie în stilul cel mai modern și execuție promptă.

FODOR D. József

prăvălie de ghete de primul rang

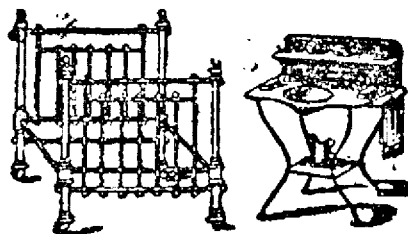
Gyulafehérvár, Novák Ferenc-tér 13.

Se recomandă p. onor. public din loc și jur, pentru pregătirea promptă a toffelul de

ghete

p. domni, dame și copii

precum și cioboate pentru domni și copii în execuția cea mai elegantă pelângă prețuri moderate și la ultima modă. — Toffelul de reparaturi se execută repede, trainic și ieftin, precum și toate comandele.

Mobile de fer și aramă

împletituri și garduri

de sirmă

Cataloage pentru mobile de fier și aramă se trimit gratuit și p. franco.

furnisează mai ieftin fabrica lui

Hoffmann & Hicker

Budapesta, VII., Holló-utca No 3.

Cataloage de împletituri și garduri de sirmă trimitte gratuit.

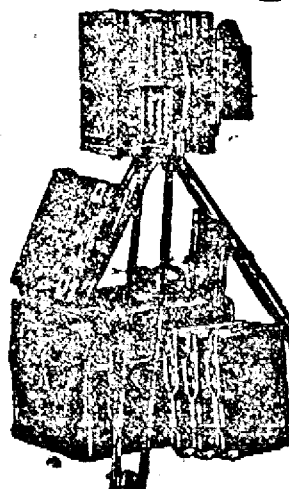
Cel mai ieftin loc de cumpărat

mobiliere p. cafenele, hoteluri și spitale.

IULIUS TEUTSCH

Droguerie „La soare“ în

Brașov, Strada Claustrului 11.

Mare alegere în ceaiuri fine, cele mai bune rumuri, prăgiture pentru ceai, cognac, cafea naturală și prăjită, precum și esențe franțuzești și germane. Parfumerie, articole de toaletă, bandaje, desinfectorii, calii chimice, și văpseli.

Mare depozit în

aparate de fotografiat

și articole necesare.

Cărți ilustrate cu vederi, ș. a.

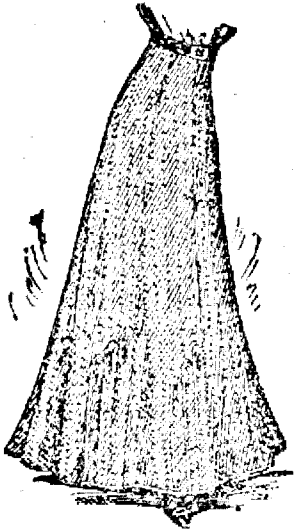

KAUFHAUS M. BRECKNER

Trimitere zilnică
postală, cu ramburs.
Comandele peste
20 coroane se trimit
franco.

Hermannstadt—Sibiu—Nagyszeben.

La cerere se trimit
și mostre.
Comandele se
execută prompt și
cu acuratețe.

:: Cea mai mare sursă de cumpărare din loc!

	cam 1000 bluze de dame	dela C. 1'60 până la C. 80.—	
	„ 250 halaturi de dame	„ „ 6'50 „ „ „ 70.—	
	„ 250 poale „ „	„ „ 5.— „ „ „ 95.—	
	„ 200 juupoane „ „	„ „ 2.— „ „ „ 40.—	
	„ 300 șorturi „ „	„ „ —'80 „ „ „ 6.—	
	„ 60 costume „ „	„ „ 20.— „ „ „ 80.—	
	„ 700 haine de copii	„ „ 1'50 „ „ „ 40.—	
	„ 300 șorturi de copii	„ „ —'70 „ „ „ 6.—	
	„ 2000 cravate pentru domni	„ „ —'50 „ „ „ 3.—	
	„ 1000 cămăși „ „	„ „ 3.— „ „ „ 6.—	
	„ 2000 mănuși „ „	„ „ —'40 „ „ „ 4.—	

CIORAPI

pentru
**domni,
dame și
copii,**

calitatea cea mai bună
preparați în

fabrica proprie
de croșetaj.

Mărfuri diferite:

cămăși, pantaloni, veste,
jachete, șorturi, jachete
„GOLF“.

Garantează pentru cele mai bune
ghete pentru domni, dame și copii

Prețurile pentru ghetele de
dame și domni sunt C 9.—
11.— și 13'50.

MARCA »SALAMANDER«.

Calitatea primă C 16'50.

De lux C 20'50.

GHETE DE SPORT.
GHETE DE COPII.
GHETE DE DANS.
GHETE DE GIMN.

Articole de modă
pentru domni și dame.
ALBITURI, BATISTE,
CRAVATE,
BRETEL ȘI JARTIERE,
CORDOANE,
CHIPIE TOTFELUL

Pentru copii:
PĂLĂRII, BERETE,
ȘĂPCI ȘI JACHETE

UMBRELE:
BOA, ȘALURI, PLAID,
COSTUME DE BAIE

Articole pentru călătorie:

Cofere, corfe, casete necessaire, portmo-
neuri, obiecte de piele diferite, tacâmuri
pentru turiști, sacuri de excursiune,
basteane.

Articole de toaletă:

Oglinzi, perii, piepteni, săpun și arti-
cole pentru denticure.

Aparate de ras.

Căruțe pentru copii dela C 15—80.
Căruțe pentru sport dela C 12—45.

Mărfuri de galanterie:

Evantaile, rame pentru tablouri, vase,
garnituri de fumat, aprinzătoare, lampe
electrice de buzunar. Bijuterie modernă.

Articole de cadou:

Mărunțișuri, etagere, figuri de teracotă
basteane de promenadă, jocuri diferite
Tacâmuri de alpaca și argint de al-
paca obiecte de oțel. Articole de lux.

Noutăți diferite.

Mare depozit. —== Cumpărarea nu e obligată. —== Prețuri ieftine